

Warszawa, dnia 28 grudnia 2022 r.

Poz. 75

ZARZĄDZENIE

MINISTRA KLIMATU I ŚRODOWISKA ¹⁾

z dnia 27 grudnia 2022 r.

**w sprawie polityki rachunkowości Ministra Klimatu i Środowiska jako dysponenta
I stopnia części budżetowych**

Na podstawie art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r. poz. 217, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustala się Politykę rachunkowości Ministra Klimatu i Środowiska jako dysponenta I stopnia części budżetowych, która stanowi załącznik do zarządzenia.

§ 2. Polityka rachunkowości Ministra Klimatu i Środowiska jako dysponenta I stopnia części budżetowych zastępuje Politykę rachunkowości Ministra Klimatu i Środowiska jako dysponenta I stopnia części budżetowych, zatwierdzoną w dniu 23 grudnia 2020 r.

§ 3. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia, z mocą od dnia 1 stycznia 2022 r.

MINISTER KLIMATU

I ŚRODOWISKA

wz. Anna Łukaszewska-Trzeciakowska

---

¹⁾ Minister Klimatu i Środowiska kieruje działami administracji rządowej – energia, klimat i środowisko, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 27 października 2021 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Klimatu i Środowiska (Dz. U. poz. 1949).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2021 r. poz. 2105 i 2106 oraz z 2022 r. poz. 1488).

POLITYKA RACHUNKOWOŚCI MINISTRA KLIMATU I ŚRODOWISKA JAKO DYSPONENTA I STOPNIA CZĘŚCI BUDŻETOWYCH

Zasady (polityka) rachunkowości mają na celu przedstawienie obowiązujących:

- 1) ogólnych zasad prowadzenia ksiąg rachunkowych;
- 2) sposobu prowadzenia ksiąg rachunkowych:
  - a) Zakładowego Planu Kont,
  - b) wykazu zbiorów danych tworzących księgi rachunkowe na komputerowych nośnikach danych,
  - c) opisu systemu przetwarzania danych (systemu informatycznego) oraz systemu służącego ochronie danych (w szczególności dowodów księgowych, ksiąg rachunkowych i innych dokumentów stanowiących podstawę dokonywania w nich zapisów).

DZIAŁ I

OGÓLNE ZASADY PROWADZENIA KSIĄG RACHUNKOWYCH

1. Podstawę prawną stosowanych w Ministerstwie Klimatu i Środowiska, zwanym dalej „Ministerstwem”, zasad rachunkowości stanowi:
  - ustawa z dnia 29 września 1994 r. *o rachunkowości* (Dz. U. z 2021 r. poz. 217, z późn. zm.), zwana dalej: „ustawą o rachunkowości”;
  - rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. *w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej* (Dz. U. z 2020 r. poz. 342), zwane dalej: „rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.”;
  - ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. *o finansach publicznych* (Dz. U. z 2022 r. poz. 1634, z późn. zm.), zwana dalej: „ustawą o finansach publicznych”.
2. Operacje gospodarcze dotyczące dochodów i wydatków budżetowych ujmowane są w księgach rachunkowych na odrębnych kontach księgowych, zgodnie z klasyfikacją określoną w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. *w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych* (Dz. U. z 2022 r. poz. 513, z późn. zm.).
3. Zadaniem rachunkowości jest bieżąca rejestracja operacji gospodarczych w sposób prawidłowy, kompletny i systematyczny przy zachowaniu następujących zasad:
  - 1) zapewnienia kompletności ujęcia wszystkich operacji gospodarczych;
  - 2) ujmowania operacji według okresów sprawozdawczych, których dotyczą, zgodnie z ich treścią ekonomiczną.

4. Prowadzona rachunkowość daje rzetelny i jasny obraz sytuacji finansowej oraz wyniku finansowego dysponenta I stopnia części budżetowych.
5. Rokiem obrotowym jest rok kalendarzowy.
6. Księgi rachunkowe otwierane są na dzień rozpoczynający każdy rok obrotowy i zamykane na dzień kończący dany rok obrotowy. Ostateczne zamknięcie ksiąg rachunkowych następuje do dnia 30 kwietnia roku następnego, o ile przepisy szczególne nie stanowią inaczej. Zamknięcie ksiąg rachunkowych polega na nieodwracalnym wyłączeniu możliwości dokonania zapisów księgowych w zbiorach tworzących zamknięte księgi rachunkowe.
7. Okresami sprawozdawczymi są miesiące, kwartały i rok, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami.
8. Zapisy w księgach rachunkowych prowadzi się w języku i w walucie polskiej na podstawie prawidłowych i rzetelnych dowodów. Ewidencja planu, zaangażowania i wykonania budżetu prowadzona jest również w układzie zadaniowym. Realizacja dyspozycji pieniężnych następuje przy zastosowaniu obrotu bezgotówkowego.
9. Obsługa operacji finansowych realizowana jest:
  - 1) w zakresie budżetu państwa – za pośrednictwem Narodowego Banku Polskiego (NBP) z wykorzystaniem bankowości elektronicznej (NBE);
  - 2) w zakresie budżetu środków europejskich oraz współfinansowania krajowych projektów MF EOG – za pośrednictwem Banku Gospodarstwa Krajowego (BGK), z wykorzystaniem portalu komunikacyjnego BGK-Zlecenia;
  - 3) w zakresie państwowych funduszy celowych – za pośrednictwem BGK, z wykorzystaniem systemu bankowości elektronicznej BGK24;
  - 4) w zakresie pozostałych środków pozabudżetowych – zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami szczególnymi.
10. W przypadku awarii systemów bankowości elektronicznej, realizacja płatności następuje przy wykorzystaniu formy papierowej poleceń przelewów bankowych.
11. Wyплаты w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO) realizowane są na podstawie Umowy finansowania inwestycji zawartej w dniu 4 listopada 2022 r. z Polskim Funduszem Rozwoju S.A. (PFR) na podstawie zleceń wypłat wystawianych przez instytucję odpowiedzialną za inwestycję (IOI), z wykorzystaniem systemu informatycznego obsługiwanego przez PFR.
12. W trakcie wykonywania budżetu obowiązują, w szczególności, następujące zasady:
  - 1) wykonanie budżetu prezentowane jest na bazie kasowej, z uwzględnieniem okresu przejściowego określonego w odrębnych przepisach; zgodnie z ustawą *o finansach publicznych* – dochody i wydatki budżetu są ujmowane w rachunkowości jednostki w momencie ich faktycznego wpływu/wydatkowania;
  - 2) wynik finansowy jest ustalany na bazie memoriałowej określonej w ustawie *o rachunkowości* – w księgach rachunkowych i wyniku finansowym jednostki, należy ująć wszystkie osiągnięte i przypadające na rzecz tej jednostki przychody oraz obciążające ją koszty związane z przychodami danego roku obrotowego, niezależnie od terminu ich zapłaty;
  - 3) w księgach rachunkowych ujmowane są wszystkie etapy rozliczeń poprzedzających płatność dochodów i wydatków;
  - 4) do ewidencji księgowej okresu sprawozdawczego przyjmuje się dowody księgowe otrzymane przez komórkę organizacyjną Ministerstwa ds. budżetu resortu i sprawdzone pod względem

merytorycznym do dnia poprzedzającego sporządzenie sprawozdania jednostkowego za dany okres;

- 5) wnioski o zwrot nadpłaconych w roku poprzednim dochodów oraz inne dowody księgowe dotyczące należności i zobowiązań, otrzymane w roku następnym do dnia 31 marca lub do dnia sporządzenia rocznego sprawozdania finansowego dysponenta I stopnia części budżetowych, ujmuje się w ciężar roku, którego dotyczą; po tym okresie dowody ujmowane są w księgach rachunkowych pod datą ich wpływu;
  - 6) podstawą gospodarki finansowej dysponenta I stopnia części budżetowych jest ustalany na każdy rok budżetowy przez Ministra Klimatu i Środowiska, zwanego dalej „Ministrem”, plan dochodów i wydatków, sporządzany również w układzie zadaniowym, zwany planem finansowym, z zastrzeżeniem art. 145 ustawy *o finansach publicznych*; w trakcie roku budżetowego plan wydatków jest zmieniany przez Ministra w przypadku otrzymania decyzji Ministra Finansów lub na wniosek właściwej komórki merytorycznej Ministerstwa.
13. Wykaz kont syntetycznych i analitycznych dysponenta I stopnia części budżetowych jest na bieżąco uaktualniany przez głównego księgowego resortu, stosownie do potrzeb, analiz, sprawozdawczości i rozliczeń, w granicach obowiązujących w tym zakresie przepisów.
  14. Przyjęte zasady księgowania operacji i przedstawianie ich rezultatów w sprawozdaniu finansowym, zwłaszcza zaś sposób ustalenia wartości aktywów i pasywów, a także wyniku finansowego, mogą być zmienione w ciągu kolejnych lat, jeśli jest to uzasadnione ważnymi dla Ministerstwa przyczynami, ze skutkiem od pierwszego dnia roku obrotowego, bez względu na datę podjęcia decyzji.
  15. W sprawach nieuregulowanych przepisami ustawy *o rachunkowości* można stosować krajowe standardy rachunkowości wydane przez Komitet Standardów Rachunkowości. W przypadku braku odpowiedniego standardu krajowego można stosować Międzynarodowe Standardy Rachunkowości.

DZIAŁ II

SPOSÓB PROWADZENIA KSIĄG RACHUNKOWYCH

1. Ewidencja księgowa dysponenta I stopnia części budżetowych prowadzona jest w siedzibie jednostki, z wykorzystaniem modułu F-K Zintegrowanego Systemu Informatycznego Wspomagającego Zarządzanie Zasobami Ministerstwa Klimatu i Środowiska QNT firmy QUORUM, zwanym dalej: „Systemem QNT”, na bieżąco, w sposób rzetelny i sprawdzalny, pozwalający na prawidłowe sporządzanie analiz oraz sprawozdawczości budżetowej i finansowej.
2. Księgi rachunkowe odpowiadają warunkom określonym w art. 13 ustawy *o rachunkowości* i obejmują zbiory zapisów księgowych, obrotów i sald, które tworzą:
  - 1) dziennik;
  - 2) konta księgi głównej;
  - 3) konta ksiąg pomocniczych;
  - 4) zestawienie obrotów i sald kont księgi głównej i ksiąg pomocniczych.
3. Ewidencję operacji gospodarczych prowadzi się w porządku chronologicznym i systematycznym, mianowicie operacje gospodarcze ujmuje się na bieżąco w księgach rachunkowych w kolejności dat ich powstania, co najmniej z podziałem na poszczególne okresy sprawozdawcze.
4. Podstawę zapisów w księgach rachunkowych stanowią dowody księgowe, za które uznaje się:

- 1) wydruki komputerowe potwierdzające obroty na kontach bankowych w zakresie dochodów i wydatków, generowane z systemu bankowości elektronicznej NBE, BGK-Zlecenia i BGK24;
  - 2) polecenia księgowania;
  - 3) inne dokumenty, spełniające wymagania art. 21 ust. 1 ustawy *o rachunkowości*.
5. Za podstawę sporządzenia polecenia księgowania do zapisów w księgach rachunkowych (PK) uznaje się w szczególności:
- 1) zatwierdzony przez Ministra plan rzeczowo-finansowy dochodów i wydatków dysponenta I stopnia części budżetowych, w zakresie budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich, również w układzie zadaniowym, oraz ich kolejne zmiany – do celów ustalenia wysokości planu wydatków dysponenta I stopnia części budżetowych;
  - 2) załącznik do ustawy budżetowej stanowiący plan finansowy państwowego funduszu celowego (PFC) oraz zmiany planu zatwierdzone przez dysponenta funduszu – do celów ustalenia planu PFC, jego przychodów oraz kosztów i wydatków;
  - 3) załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wydatków, które nie wygasają z upływem roku budżetowego – do celów ustalenia planu wydatków niewygasających;
  - 4) do celów ustalenia wielkości zobowiązań Ministra z tytułu nadpłaconych dochodów:
    - a) wydane przez Ministra Finansów korekty decyzji, zmniejszające kwotę środków uruchomionych z rezerwy celowej budżetu państwa na dofinansowanie zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, realizowanych przez państwowe jednostki budżetowe,
    - b) kierowane do Ministra wnioski o zwrot nadpłaconych dochodów;
  - 5) do celów ujęcia zaangażowania wydatków budżetu państwa:
    - a) zawarte porozumienia i umowy dotacji wraz z aneksami oraz oświadczenia o rozwiązaniu umów,
    - b) harmonogramy wypłat dotacji,
    - c) umowy o dofinansowanie i aneksy, wykazy umów/aneksów oraz zestawienia, potwierdzone przez właściwego pracownika za zgodne z posiadaną dokumentacją – w przypadku m.in. Pomocy Technicznej Programu Operacyjnego *Infrastruktura i Środowisko 2014-2020* (PT PO IiŚ 2014-2020) i Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 (PO PT 2014-2020), Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2014-2021 (MF EOG i NMF 2014-2021), Pomocy technicznej REACT-EU (PT REACT-EU), Funduszy Europejskich na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FEnIKS), Funduszy Europejskich dla Polski Wschodniej 2021-2027 (FEPW 2021-2027),
    - d) decyzje Ministra w sprawie zmiany planu wydatków – do celów zmniejszenia zaangażowania środków dotacji udzielonych przez Ministra Klimatu i Środowiska (w tym również w ramach PT PO IiŚ 2014-2020, PO PT 2014-2020, FEPW 2021-2027, FEnIKS i PT REACT-EU), w przypadku braku możliwości ich wydatkowania;
  - 6) zbiorcze harmonogramy wydatków wynikających z podpisanych przez Instytucje Wdrażające, Pośredniczącą lub Operatora Programu umów z beneficjentami oraz harmonogramy płatności stanowiące załączniki do umów o dofinansowanie, do celów ujęcia zaangażowania wydatków środków europejskich. Dopuszcza się ujmowanie zaangażowania w kwocie wydatków zrealizowanych;

- 7) przyjęte przez Ministra (Dotującego), zgodnie z postanowieniami właściwych umów, częściowe lub całościowe rozliczenia dotacji oraz sprawozdania z działalności podmiotów dotowanych;
- 8) informacje z systemu BGK-Zlecenia o zleceniach płatności otrzymanych i zrealizowanych przez BGK w ramach Programu Operacyjnego *Infrastruktura i Środowisko 2007-2013* i Programu Operacyjnego *Infrastruktura i Środowisko 2014-2020* (PO IiŚ 2007-2013 i PO IiŚ 2014-2020), MF EOG i NMF 2014-2021, korekty tych informacji, a także raporty pomocnicze eksportowane z systemu BGK-Zlecenia, do celów ewidencji płatności w zakresie budżetu środków europejskich;
- 9) raporty z systemu BGK-Zlecenia o zwrotach płatności zrealizowanych przez beneficjentów, wyjaśnionych przez BGK;
- 10) informacje z Ministerstwa Finansów o przekazaniu do BGK dyspozycji przelewu stanowiącego zwrot do beneficjenta środków niesłusznie zwróconych przez niego płatności oraz informacje z systemu BGK-Zlecenia o zwrotach płatności wyjaśnionych i skorygowanych przez BGK;
- 11) wydane przez Ministra Finansów zapewnienia finansowania lub dofinansowania wydatków, projektów i programów z budżetu państwa oraz korekty zapewnień;
- 12) wnioski o wypłatę transz dotacji w ramach PT PO IiŚ 2014-2020, PO PT 2014-2020, MF EOG i NMF 2014-2021, FEPW 2021-2027, FEnIKS oraz PT REACT-EU, sporządzone przez właściwą komórkę merytoryczną na podstawie zatwierdzonych rozliczeń poniesionych wydatków (wniosków o płatność). Wnioski o refundacyjną wypłatę transz stanowią jednocześnie podstawę uznania wnioskowanych kwot dotacji za rozliczone;
- 13) do celów ewidencji rozliczeń wydatków z budżetu środków europejskich:
  - a) w zakresie PO IiŚ 2007-2013 i PO IiŚ 2014-2020 – *Poświadczenia i deklaracje wydatków* oraz *wnioski o płatność okresową*, zatwierdzone i kierowane do właściwej Instytucji Zarządzającej lub Certyfikującej, pomocniczo raporty wygenerowane z systemu KSI oraz LESSI, zestawienia przygotowane przez właściwe komórki merytoryczne lub Instytucje, a także informacja IZ o ostatecznym zamknięciu i rozliczeniu Programu przez Komisję Europejską,
  - b) w zakresie MF EOG i NMF 2014-2021 – przygotowane przez Operatora Programu informacje o kwocie rozliczonych zaliczek, ujętych w *Finansowych Raportach Okresowych* skierowanych do Krajowego Punktu Kontaktowego oraz wyjaśnienia przekazane przez komórki merytoryczne, na podstawie posiadanych dokumentów, a w przypadku refundacji – raporty pomocnicze wyeksportowane z systemu BGK-Zlecenia, dotyczące płatności refundacyjnych zrealizowanych z budżetu środków europejskich;
- 14) wezwania dotującego do zwrotu przez dotowanego kwot dotacji wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości, a w przypadku PO IiŚ 2007-2013, PO IiŚ 2014-2020, PT PO IiŚ 2014-2020, PO PT 2014-2020, MF EOG i NMF 2014-2021, FEPW 2021-2027 oraz PT REACT-EU – decyzje administracyjne właściwej Instytucji: Zarządzającej, Pośredniczącej i Wdrażającej albo Operatora Programów;
- 15) decyzje administracyjne Ministra oraz, w przypadku PO IiŚ 2014-2020, PT PO IiŚ 2014-2020, PO PT 2014-2020, MF EOG i NMF 2014-2021, FEPW 2021-2027, FEnIKS oraz PT REACT-EU, właściwych organów, tj. Operatora Programów oraz Instytucji: Zarządzającej,

Pośredniczącej albo Wdrażającej, umarzające należność główną lub odsetki, należne budżetowi państwa lub budżetowi środków europejskich.

6. Dopuszcza się aby dokumenty, o których mowa w ust. 5, miały formę elektroniczną i były przygotowywane i przekazywane z wykorzystaniem systemu Elektronicznego Zarządzania Dokumentacją (EZD).
7. Zapis księgowy powinien być rzetelny i zawierać w szczególności:
  - 1) datę dokonania operacji;
  - 2) określenie rodzaju i numeru dowodu księgowego, stanowiącego podstawę zapisu księgowego oraz datę wystawienia dowodu księgowego;
  - 3) krótki opis operacji;
  - 4) kwotę i datę zapisu księgowego, ujęcie w księgach rachunkowych oraz datę wpływu dowodu księgowego;
  - 5) oznaczenie kont, których dotyczy.
8. Błędny zapis może być poprawiony przez wprowadzenie zapisu korygującego (storno) dokumentem PK przy zachowaniu czystości obrotów na kontach księgowych. Techniczny zapis ujemny stosowany jest do księgowania korekt, błędnych wpływów, środków stanowiących dochody części 77, zwrotów nadpłat. Dopuszcza się księgowanie zwrotów nadpłat, automatycznego „zerowania” przez Ministerstwo Finansów niewykorzystanych środków, zwrotów niewykorzystanych przez jednostki środków itp. bez konieczności tworzenia dokumentu zastępczego PK, przy zastosowaniu storno „czerwonego”.
9. Zapisy w księgach rachunkowych uważa się za dokonane na bieżąco, jeżeli wszystkie operacje za dany okres sprawozdawczy zostaną ujęte w księgach nie później, niż w terminie umożliwiającym sporządzenie prawidłowych sprawozdań okresowych.
10. Wykorzystywany w Ministerstwie system informatyczny zapewnia automatyczną kontrolę ciągłości zapisów księgowych oraz przenoszenia obrotów i sald. Księgi rachunkowe są prowadzone na bieżąco, z odzwierciedleniem stanu rzeczywistego i zapewnieniem kompletności ujęcia wszystkich operacji gospodarczych, zgodnie z ich treścią ekonomiczną.
11. Zapisy księgowe posiadają automatycznie nadawane kolejne numery pozycji oraz umożliwiają ustalenie osoby odpowiedzialnej za treść tych zapisów.
12. Zapisy w księgach rachunkowych są dokonywane w sposób zapewniający ich trwałość, a obroty są liczone w sposób ciągły.
13. Każdy zapis w księgach rachunkowych ma przypisany symbol rodzaju dokumentu, zgodny z rejestrem księgowym, w którym został ujęty.
14. Numeracja w poszczególnych rejestrach nadawana jest w okresach miesięcznych. Każda grupa dokumentów przechowywania jest w odrębnych segregatorach. Numeracja komputerowa jest zgodna z numeracją zamieszczoną na dokumentach księgowych.
15. Wyciągi bankowe z poszczególnych rachunków dochodów i wydatków, po zaimportowaniu ich do programu finansowo-księgowego, automatycznie ujmowane są w przypisanych im rejestrach wyciągów bankowych.
16. Wszystkie operacje księgowe powinny mieć odzwierciedlenie w dzienniku księgowania, w którym każdej operacji księgowej automatycznie nadawany jest kolejny numer w sposób narastający od początku do końca roku obrachunkowego. Dziennik księgowania stanowią poszczególne rejestry księgowe.

17. Zestawienia obrotów i sald kont księgi głównej i ksiąg pomocniczych zawierają w szczególności następujące elementy:
  - 1) nazwę jednostki, której dotyczą;
  - 2) nazwę programu przetwarzania;
  - 3) oznaczenia dotyczące roku obrotowego i okresu sprawozdawczego;
  - 4) datę sporządzenia;
  - 5) symbole kont;
  - 6) salda kont na dzień otwarcia ksiąg rachunkowych, obroty za okres sprawozdawczy i narastająco od początku roku obrotowego oraz salda na koniec okresu sprawozdawczego.
18. Na koniec każdego okresu sprawozdawczego sporządza się zestawienie obrotów i sald kont księgi głównej, które przenoszone jest na elektroniczny nośnik danych (płyta CD lub dysk komputerowy). Dopuszczalne jest wydrukowanie zestawień obrotów i sald kont księgi głównej w przypadku problemów technicznych związanych z ich utrwaleniem w formie elektronicznej.
19. Na koniec roku obrotowego księgi rachunkowe przenoszone są na elektroniczny nośnik danych (płyta CD lub dysk komputerowy), zapewniającym trwałość zapisu informacji, przez czas nie krótszy od wymaganego dla przechowywania ksiąg rachunkowych. Dopuszczalne jest wydrukowanie ksiąg rachunkowych w przypadku problemów technicznych związanych z ich utrwaleniem w formie elektronicznej.
20. Zestawienia, o których mowa w ust. 17 i 18, składają się z automatycznie numerowanych stron z oznaczeniem strony pierwszej i ostatniej oraz sum pośrednich na każdej stronie obliczanych, które są też sumowane na kolejnych stronach w sposób ciągły i narastająco.
21. Zbiory stanowiące księgi rachunkowe za poszczególne okresy sprawozdawcze i lata obrachunkowe są przechowywane na magnetycznych nośnikach informacji również w komórce organizacyjnej Ministerstwa ds. informatyki, w sposób chroniący przed ich utratą, uszkodzeniem lub zniekształceniem.
22. Ewidencja księgowania wykonania budżetu w układzie zadaniowym prowadzona jest bilansowo. W celu wypełnienia obowiązków sprawozdawczych wynikających z rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1731), do planowania i sprawozdawczości w układzie zadaniowym wykorzystywane jest również konto pozabilansowe (990).
23. Ewidencja planu i wykonania budżetu w układzie zadaniowym następuje poprzez wskazanie „Zadania budżetowego” przy rejestracji operacji księgowych na właściwych kontach zespołu: 1, 2 oraz na kontach zespołu 9. Jednocześnie, program automatycznie dokonuje podwójnego księgowania operacji dotyczących wydatkowania środków, z wykorzystaniem konta pozabilansowego 990.
24. Zadania budżetowe są wprowadzane do wspólnej dla wszystkich modułów programu QNT bazy danych, a następnie aktualizowane na podstawie katalogu zadań określanego corocznie w rozporządzeniu Ministra Finansów wydawanym na podstawie art. 138 ust. 6 ustawy o finansach publicznych.
25. Weksle ujmowane są w ewidencji pozabilansowej na podstawie informacji otrzymywanych od właściwej komórki merytorycznej.
26. Księgi rachunkowe prowadzone są w sposób zapewniający wyodrębnioną ewidencję księgową dla środków przeznaczonych na finansowanie i współfinansowanie programów realizowanych ze źródeł zagranicznych, w tym w zakresie PO IiŚ 2007-2013 i 2014-2020, PO PT, PT REACT-EU, FEnIKS, FEPW 2021-2027, MF EOG i NMF 2014-2021 oraz Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO).

27. Ewidencja finansowo-księgową prowadzona do rozrachunków powinna zapewniać możliwość ustalenia stanu rozliczeń środków budżetu państwa i budżetu środków europejskich dla poszczególnych kontrahentów.
28. Szczegółowa ewidencja analityczna rozrachunków w zakresie Funduszu Wypłaty Różnicy Ceny (FWRC) jest prowadzona przez Zarządcę Rozliczeń S.A.
29. Do ewidencji finansowo-księgowej, należności z tytułu dochodów budżetowych wprowadzane są na podstawie bankowych dowodów wpłaty (przypis należności) lub dokumentem PK, w oparciu o inne dokumenty potwierdzające powstanie należności.
30. Do ewidencji finansowo-księgowej zobowiązania z tytułu nadpłaconych dochodów budżetowych wprowadzane są dokumentem PK w oparciu o dokumenty potwierdzające ich powstanie (np. otrzymane przez dysponenta części budżetowych wnioski o zwrot nadpłaconych dochodów, korekty decyzji Ministra Finansów).
31. Środki dotacji, uznane za wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem, pobrane nienależnie lub w nadmiernej wysokości, zgodnie z ustawą *o finansach publicznych*, podlegają zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych. Do ewidencji finansowo-księgowej należności z ww. tytułów wprowadzane są na podstawie wydanej przez Dotującego decyzji określającej kwotę przypadającą do zwrotu oraz termin, od którego nalicza się odsetki, dokumentem PK. W przypadku środków, których źródłem finansowania są programy zagraniczne decyzja, o której mowa, wydawana jest przez właściwą Instytucję Zarządzającą, Pośredniczącą, Wdrażającą albo Operatora Programu.
32. Odsetki od należności i zobowiązań ujmuje się w księgach rachunkowych w momencie ich zapłaty, lecz nie później niż pod datą ostatniego dnia kwartału, w wysokości odsetek należnych na koniec danego kwartału.
33. Aktywa i pasywa występujące w ewidencji dysponenta części budżetowych wycenia się nie rzadziej niż na dzień bilansowy w sposób następujący:
  - 1) krajowe środki pieniężne – w wartości nominalnej;
  - 2) należności – w kwocie wymaganej zapłaty. Kwotę należności ustaloną na dzień bilansowy pomniejsza się o ewentualne odpisy aktualizujące jej wartość zgodnie z zasadą ostrożnej wyceny. Odpisy aktualizujące wartość należności naliczane są w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych lub kosztów finansowych w zależności od charakteru należności, a ich wysokość ustala się zgodnie z zapisami ustawy *o rachunkowości*;
  - 3) zobowiązania – w kwocie wymaganej zapłaty;
  - 4) należności i zobowiązania dotyczące budżetu środków europejskich, wynikające z nierozliczenia przez beneficjentów otrzymanych płatności lub rozliczenia wydatków poniesionych ze środków własnych, na potrzeby sprawozdawczości finansowej dysponenta I stopnia części budżetowych uznawane są za krótkoterminowe; wyjątkiem są należności i zobowiązania, w przypadku których decyzja właściwej Instytucji wyraźnie określa termin zwrotu środków;
  - 5) kapitały i fundusze własne – w wartości nominalnej.

DZIAŁ III

INWENTARYZACJA

1. Inwentaryzacja przeprowadzana jest na ostatni dzień roku obrotowego, z tym że czynności inwentaryzacyjne należy rozpocząć po dniu 15 października danego roku i zakończyć do dnia 15 stycznia roku następnego.

2. W Ministerstwie dysponent I stopnia części budżetowych przeprowadza inwentaryzację w drodze:
  - 1) potwierdzenia sald, polegającego na uzgodnieniu z bankiem i kontrahentami należności poprzez potwierdzenie zgodności ich stanu wykazywanego w księgach jednostki oraz wyjaśnieniu i rozliczeniu ewentualnych różnic;
  - 2) weryfikacji, polegającej na porównaniu danych zapisanych w księgach Ministerstwa z odpowiednimi dokumentami oraz wyjaśnieniu ewentualnych różnic, w tym w porozumieniu z właściwymi komórkami merytorycznymi.
3. Inwentaryzacja aktywów i pasywów budżetu środków europejskich w zakresie umów o dofinansowanie podpisanych przez Ministra, jako Instytucję Pośredniczącą/Operatora Programu odbywa się w drodze potwierdzenia sald lub w drodze weryfikacji zapisów księgowych z posiadaną dokumentacją. W odniesieniu do umów o dofinansowanie zawieranych przez Instytucje Wdrażające, inwentaryzacja odbywa się wyłącznie w drodze weryfikacji zapisów księgowych z posiadaną dokumentacją.
4. Inwentaryzacja rozliczeń z tytułu nadpłat dochodów budżetowych przeprowadzana jest w drodze uzyskania potwierdzenia salda od kontrahenta.
5. Inwentaryzację poprzez weryfikację i potwierdzenia sald przeprowadzają pracownicy Wydziału Przepływów i Rachunkowości, wyznaczeni przez głównego księgowego resortu.
6. Inwentaryzacja w drodze uzgodnienia i potwierdzenia stanu księgowego środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych polega na otrzymaniu od banku potwierdzenia prawidłowości wskazanego w księgach rachunkowych Ministerstwa stanu środków pieniężnych i rozliczeniu ewentualnych różnic. Stan środków pieniężnych zostaje potwierdzony przez bank wyciągiem bankowym. W przypadku stwierdzenia błędów w operacjach na rachunkach bankowych Ministerstwa należy niezwłocznie powiadomić o tym bank.
7. Uzgodnienie sald należności/zobowiązań może odbywać się w następujących formach:
  - 1) pisemnej – wysyłane do kontrahentów potwierdzenia sald sporządzone są w 3 egzemplarzach, przy czym dwa z nich wysyłane są do kontrahenta, a ostatni zostaje w aktach; potwierdzenia sald podpisywane są przez głównego księgowego resortu;
  - 2) elektronicznej – poprzez przesłanie potwierdzenia pocztą elektroniczną lub za pośrednictwem platformy ePUAP;
  - 3) poprzez przesłanie potwierdzenia faxem;
  - 4) poprzez potwierdzenie telefoniczne, z tym że z przeprowadzonej rozmowy należy sporządzić notatkę.
8. W przypadku nieotrzymania od kontrahenta zwrotnego potwierdzenia salda, inwentaryzacja należności/zobowiązana odbywa się w drodze weryfikacji (porównania) zapisów księgowych z posiadaną dokumentacją.
9. Aktywa i pasywa, które nie podlegają inwentaryzacji w drodze spisów z natury lub uzgodnienia sald, są inwentaryzowane metodą weryfikacji. Metoda ta polega na uzgodnieniu aktywów i pasywów w drodze porównania stanów księgowych istniejących w księgach rachunkowych lub inwentaryzowanych z danymi wynikającymi z dokumentów źródłowych lub zastępczych, ujętych w rejestrach i kartotekach. W przypadku rozbieżności należy skorygować ich stany ewidencyjne.
10. W przypadku gdy składniki kwalifikujące się do zinwentaryzowania metodą potwierdzenia sald nie zostały tą metodą zinwentaryzowane, muszą być poddane inwentaryzacji poprzez porównanie danych z ewidencji z dokumentacją, ich analizę i weryfikację.
11. Stan składników ustalony w drodze inwentaryzacji podlega porównaniu ze stanem wynikającym z ewidencji księgowej z dnia, na jaki przypadła data uzgodnienia salda, czy porównanie

- dokumentacji z ewidencją, nie późniejszy jednak, niż ostatni dzień roku obrotowego. W przypadku przeprowadzenia inwentaryzacji składników po dniu bilansowym stan składników ustalony w drodze spisu lub uzgodnień czy weryfikacji koryguje się odpowiednio o obroty zaistniałe między dniem kończącym rok obrotowy, a dniem rzeczywistego ich zinwentaryzowania.
12. Różnice stwierdzone między stanem aktywów i pasywów wynikającym z ksiąg rachunkowych, z ich stanem ustalonym w drodze inwentaryzacji należy wyjaśnić oraz rozliczyć w księgach rachunkowych tego roku obrotowego, na który przypadał termin inwentaryzacji.
  13. Kontrolę czynności inwentaryzacyjnych, tj. przygotowania, przebiegu i rozliczania sprawuje główny księgowy resortu.
  14. Wyniki uzgodnienia sald oraz weryfikacji znajdują swoje odzwierciedlenie w protokołach w zakresie zarówno potwierdzenia zgodności, jak i stwierdzenia rozbieżności. Stwierdzone różnice inwentaryzacyjne ujmowane są w protokołach wraz z podaniem ustalonej przyczyny ich powstania.
  15. Do protokołów i ustaleń inwentaryzacyjnych mogą być włączane dane wynikające z czynności weryfikacyjnych realizowanych przez komórki merytoryczne oraz Zarządcę Rozliczeń S.A. w zakresie danych i dokumentów pozostających w ich właściwości lub posiadaniu.
  16. Protokoły z przeprowadzonej inwentaryzacji zatwierdza główny księgowy resortu, który po ich analizie podejmuje decyzję o sposobie ich rozliczenia.

DZIAŁ IV

SPRAWOZDAWCZOŚĆ

1. Sprawozdania jednostkowe dysponenta I stopnia części budżetowych są to sprawozdania finansowe, budżetowe, statystyczne i inne, sporządzane zgodnie z:
  - 1) ustawą *o rachunkowości* oraz rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.,
  - 2) rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. *w sprawie sprawozdawczości budżetowej* (Dz. U. poz. 144),
  - 3) rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2011 r. *w sprawie sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym*,
  - 4) rozporządzeniem Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 grudnia 2020 r. *w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych* (Dz. U. poz. 2396, z późn. zm.)
    - na podstawie danych wynikających z ksiąg rachunkowych dysponenta I stopnia części budżetowych, w złotych i groszach.
2. Dla zachowania rzetelności sprawozdań budżetowych dokumenty wprowadzane do ksiąg rachunkowych są akceptowane i zatwierdzane w systemie finansowo-księgowym w cyklu miesięcznym, do 10-go dnia następnego miesiąca.
3. Sprawozdania budżetowe dysponenta I stopnia części budżetowych sporządzane są na podstawie danych wynikających z ewidencji księgowej i dokumentów księgowych zatwierdzonych przez głównego księgowego resortu.
4. Za poprawność danych ujętych w ewidencji finansowo-księgowej, na podstawie których sporządzane są sprawozdania dysponenta I stopnia części budżetowych odpowiadają pracownicy, którym obowiązki w tym zakresie zostały powierzone. Główny księgowy resortu potwierdza zgodność danych ujętych w sprawozdaniach z księgami rachunkowymi.
5. Sprawozdania Rb-23, Rb-27, Rb-28, Rb-28 Programy, Rb-28 UE są generowane poprzez zastosowanie odpowiednich funkcji programu finansowo-księgowego, a następnie wprowadzane

do Informatycznego Systemu Obsługi Budżetu Państwa TREZOR. Sprawozdania Rb-33 i Rb-40 wprowadzane są do Informatycznego Systemu Obsługi Budżetu Państwa TREZOR na podstawie danych wynikających z ewidencji księgowej oraz informacji przekazanych przez Zarządcę Rozliczeń S.A.

6. W Informatycznym Systemie Obsługi Budżetu Państwa TREZOR sprawozdania, o których mowa w punkcie 5, są podpisywane kwalifikowanym podpisem elektronicznym przez głównego księgowego resortu oraz, za kierownika jednostki – Dyrektora komórki organizacyjnej Ministerstwa ds. budżetu resortu lub inną upoważnioną osobę, na podstawie udzielonego przez Ministra upoważnienia i przekazywane na poziom zbiorczy dysponenta części budżetowej.
7. Sprawozdania Rb-Z, Rb-N, Rb-BZ1 i Rb-BZ2 sporządzane są na odpowiednich formularzach w formacie Excel, podpisywane kwalifikowanym podpisem elektronicznym przez osoby, o których mowa w punkcie 6 i przekazywane dysponentowi części budżetowej na elektroniczną skrzynkę podawczą, o której mowa w ustawie z dnia 17 lutego 2005 r. *o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne* (Dz. U. z 2021 r. poz. 2070, z późn. zm.). Do sporządzenia sprawozdań Rb-BZ1 i Rb-BZ2 wykorzystywana jest aplikacja BUZA.
8. Sprawozdania łączne dysponenta części budżetowej sporządzane są na podstawie sprawozdań jednostkowych dysponentów podległych oraz własnego sprawozdania jednostkowego, w złotych i groszach, z wyjątkiem sprawozdania Rb-70, które sporządza się w złotych.
9. Sprawozdania łączne dysponenta części budżetowej podpisuje główny księgowy resortu oraz, za kierownika jednostki – Dyrektor komórki organizacyjnej Ministerstwa ds. budżetu resortu lub inna wskazana osoba, na podstawie udzielonego przez Ministra upoważnienia.
10. Sprawozdanie finansowe Ministerstwa, jako jednostki, tworzone jest przez dysponenta I stopnia części budżetowych w oparciu o tzw. sprawozdania cząstkowe dysponenta III stopnia oraz dysponenta I stopnia, poprzez agregację danych w nich ujętych. Za poprawność danych ujętych w tych sprawozdaniach i ich zgodność z księgami rachunkowymi odpowiadają dysponenti je sporządzający.
11. „Cząstkowe” sprawozdanie finansowe dysponenta I stopnia części budżetowych oraz sprawozdanie finansowe jednostki – Ministerstwa podpisywane jest przez głównego księgowego resortu oraz Dyrektora komórki organizacyjnej Ministerstwa ds. budżetu resortu lub inną wskazaną osobę, na podstawie udzielonego przez Ministra upoważnienia.
12. Sprawozdanie finansowe jednostki – Ministerstwa oraz sprawozdanie finansowe jednostek podległych stanowią podstawę sporządzenia łącznego sprawozdania dysponenta części budżetowych.
13. Podczas sporządzania łącznych sprawozdań finansowych obowiązuje zasada wyłączenia wzajemnych rozliczeń dokonywanych między jednostkami podległymi dysponentowi części budżetowej. Wyłączenia, o których mowa, dotyczą w szczególności:
  - 1) wzajemnych należności i zobowiązań oraz innych rozrachunków o podobnym charakterze;
  - 2) wyniku finansowego ustalonego na operacjach dokonywanych pomiędzy jednostkami.
14. Przeksięgowanie rocznego wyniku finansowego dysponenta I stopnia części budżetowych następuje w roku następnym po przyjęciu sprawozdania finansowego za rok poprzedni, nie później niż do dnia 31 grudnia roku bieżącego.
15. Za równoznaczne ze sprawdzeniem jednostkowych sprawozdań budżetowych i finansowych pod względem formalno-rachunkowym uznaje się ich włączenie do łącznych sprawozdań budżetowych/finansowych.

DZIAŁ V

WYKAZ KSIĄG RACHUNKOWYCH

1. Księgi rachunkowe Ministra – dysponenta I stopnia części budżetowych obejmują zbiory zapisów księgowych, obrotów i sald, które tworzą:
  - 1) dziennik

Dziennik zawiera ujęcie wszystkich zdarzeń występujących w okresie sprawozdawczym. Zapisy w dzienniku są kolejno numerowane i umożliwiają ich jednoznaczne powiązanie ze sprawdzonymi i zatwierdzonymi dowodami księgowymi;
  - 2) księga główna

Na kontach księgi głównej księguje się zdarzenia zarejestrowane jednocześnie w dzienniku zgodnie z zasadą podwójnego zapisu tak, aby zapewnione było bilansowanie się danych ujętych na wszystkich prowadzonych kontach syntetycznych. Konta księgi głównej określa „Wykaz kont księgi głównej wraz z przyjętymi zasadami klasyfikacji zdarzeń” będący elementem Zakładowego planu kont;
  - 3) księgi pomocnicze

Konta ksiąg pomocniczych zawierają zapisy będące uszczegółowieniem i uzupełnieniem zapisów kont księgi głównej. Zasady i zakres ewidencji analitycznej do poszczególnych kont syntetycznych określone są w Zakładowym planie kont;
  - 4) zestawienia obrotów i sald kont księgi głównej

Zestawienia obrotów i sald kont księgi głównej sporządzane jest na podstawie zapisów na kontach księgi głównej, na koniec każdego okresu sprawozdawczego, nie rzadziej niż na koniec miesiąca. Zestawienia obrotów i sald kont księgi głównej zawierają:
    - a) symbole lub nazwy kont,
    - b) salda kont na dzień otwarcia ksiąg rachunkowych, obroty za okres sprawozdawczy i narastająco od początku roku obrotowego oraz salda na koniec okresu sprawozdawczego,
    - c) sumę sald na dzień otwarcia ksiąg rachunkowych, obrotów za okres sprawozdawczy i narastająco od początku roku obrotowego oraz sald na koniec okresu sprawozdawczego.Obroty *Zestawienia obrotów i sald* są zgodne z obrotami dziennika;
  - 5) zestawienia sald kont ksiąg pomocniczych

Zestawienia sald wszystkich ksiąg pomocniczych są sporządzane co najmniej na dzień zamknięcia ksiąg rachunkowych.

Sumy sald ksiąg pomocniczych są zgodne z saldami właściwych kont księgi głównej.
2. Konta pozabilansowe pełnią funkcję informacyjno-kontrolną. Rejestracja zdarzeń na tych kontach nie powoduje zmian w składnikach aktywów i pasywów. Obowiązuje na nich zapis jednostronny, niepodlegający uzgodnieniu w dzienniku, ani innym urządzeniu ewidencyjnym.

DZIAŁ V

ZAKŁADOWY PLAN KONT

V.1. Zasady ogólne

1. Plan kont określa:
  - 1) treść ekonomiczną stosowanych kont księgowych, czyli rodzaj księgowanych na nich operacji;
  - 2) sposób księgowania operacji (korespondencje kont).

2. Plan kont ma charakter przedmiotowy, co oznacza, że został opracowany na potrzeby prowadzenia ewidencji w Ministerstwie na poziomie dysponenta części budżetowych.
3. Celem planu kont jest zapewnienie kompletności, prawidłowości i terminowości informacji rachunkowej budowanej na bazie ksiąg rachunkowych.
4. Plan kont umożliwia:
  - 1) wierność i prawidłowość odzwierciedlenia w księgach rachunkowych treści ekonomicznej operacji gospodarczych;
  - 2) dostosowanie procesów ewidencji do wymogów kontroli;
  - 3) prowadzenie ksiąg rachunkowych w sposób rzetelny, co oznacza, że dokonane zapisy księgowo odzwierciedlają stan rzeczywisty;
  - 4) prowadzenie ksiąg rachunkowych w sposób bezbłędny, czyli wprowadzenie do nich wszystkich kompletnych i poprawnie zakwalifikowanych do zaksięgowania dowodów księgowych dotyczących operacji gospodarczych dokonanych w miesiącu, zapewnienie ciągłości zapisów oraz bezbłędności działania stosowanych procedur obliczeniowych;
  - 5) prowadzenie ksiąg rachunkowych w sposób sprawdzalny, czyli umożliwienie sprawdzenia poprawności dokonanych w nich zapisów, stanów (sald), a w szczególności: identyfikacja dowodów księgowych, chronologiczne i systematyczne uporządkowanie zapisów księgowych, kompletność i aktualność danych oraz dostęp do zbioru danych osób upoważnionych, umożliwiający im uzyskanie w dowolnym czasie i za dowolnie wybrany okres jasnych i zrozumiałych informacji o treści zapisów dokonanych w księgach rachunkowych;
  - 6) prowadzenie ksiąg rachunkowych na bieżąco, czyli w sposób umożliwiający terminowe sporządzanie sprawozdań finansowych i innych, dokonywanie rozliczeń finansowych oraz sporządzanie zestawień obrotów i sald kont księgi głównej;
  - 7) generowanie informacji dla potrzeb wewnętrznych i zewnętrznych.
5. Przyjmuje się następujące zasady budowy i oznakowania kont syntetycznych i analitycznych, które mogą przyjmować kształt: xxx-xx-xxxxx-xxxx-xxx:

Konta syntetyczne i analityczne buduje się według zasady, iż na strukturę konta:

  - 1) syntetycznego w ewidencji składa się: xxx – trzycyfrowy symbol konta;
  - 2) analitycznego w ewidencji, składa się:
    - a) xxx – trzycyfrowy symbol konta,
    - b) xx – dwucyfrowy symbol części budżetowej,
    - c) xxxxx – pięciocyfrowy symbol rozdziału klasyfikacji budżetowej,
    - d) xxxx – czterocyfrowy symbol paragrafu klasyfikacji budżetowej,
    - e) xxx – trzycyfrowy symbol dodatkowej analityki, ustalonej na potrzeby prawidłowej ewidencji operacji gospodarczych.

Informacja dotycząca kontrahenta, programu, źródła finansowania, rozrachunku oraz klasyfikacji zadaniowej, nie jest zawarta bezpośrednio w strukturze konta. W celu określenia tych informacji, podczas ujmowania w ewidencji finansowo-księgowej zdarzeń gospodarczych, wykorzystywane są słowniki i wykazy, znajdujące się we wspólnej dla wszystkich modułów Systemu QNT bazie danych. Słowniki i wykazy podlegają bieżącej lub rocznej (zgodnie z wymaganiami) aktualizacji.

V.2. Wykaz kont księgi głównej

Konta bilansowe

Zespól 1 – „Środki pieniężne i rachunki bankowe”

- 101 – Kasa
- 130 – Rachunek bieżący jednostki
- 136 – Rachunek państwowych funduszy celowych
- 139 – Inne rachunki bankowe
- 141 – Środki pieniężne w drodze
- 142 – Środki pieniężne FWRC przekazywane w zarządzanie overnight Ministrowi Finansów
- 143 – Środki pieniężne FWRC przekazywane w zarządzanie terminowe Ministrowi Finansów
- 144 – Środki pieniężne FNT przekazywane w zarządzanie overnight Ministrowi Finansów
- 145 – Środki pieniężne FNT przekazywane w zarządzanie terminowe Ministrowi Finansów

Zespól 2 – „Rozrachunki i rozliczenia”

- 203 – Rozrachunki z tytułu środków na wydatki budżetowe i dochodów budżetowych państwowych funduszy celowych
- 221 – Należności z tytułu dochodów budżetowych
- 222 – Rozliczenie dochodów budżetowych
- 223 – Rozliczenie wydatków budżetowych
- 224 – Rozliczenie dotacji budżetowych oraz płatności z budżetu środków europejskich
- 225 – Rozrachunki z budżetami
- 226 – Długoterminowe należności budżetowe
- 227 – Rozliczenie wydatków z budżetu środków europejskich
- 240 – Pozostałe rozrachunki
- 245 – Wpływy do wyjaśnienia
- 247 – Rozliczenie środków KPO
- 290 – Odpisy aktualizujące należności

Zespól 7 – „Przychody, dochody i koszty”

- 720 – Przychody z tytułu dochodów budżetowych
- 750 – Przychody finansowe
- 751 – Koszty finansowe
- 760 – Pozostałe przychody operacyjne
- 761 – Pozostałe koszty operacyjne

Zespól 8 – „Fundusze i wynik finansowy”

- 800 – Fundusz jednostki
- 810 – Dotacje budżetowe, płatności z budżetu środków europejskich oraz środki z budżetu na inwestycje

840 – Rezerwy i rozliczenia międzyokresowe przychodów

853 – Fundusze celowe

860 – Wynik finansowy

Konta pozabilansowe

903 – Wnioski o rekompensatę FWRC (do wypłaty)

904 – Zobowiązania warunkowe podmiotów objętych sankcjami FWRC (do wypłaty)

970 – Płatności ze środków europejskich

976 – Wzajemne rozliczenia między jednostkami

980 – Plan finansowy wydatków budżetowych

981 – Plan finansowy niewygasających wydatków

982 – Plan wydatków budżetu środków europejskich

983 – Zaangażowanie wydatków środków europejskich roku bieżącego

984 – Zaangażowanie wydatków środków europejskich przyszłych lat

986 – Plan finansowy wydatków budżetowych dysponenta PFC

987 – Plan finansowy funduszu i przychodów budżetowych dysponenta PFC

988 – Plan finansowy środków pozabudżetowych oraz KPO

990 – Plan finansowy wydatków budżetowych w układzie zadaniowym

992 – Zapewnienie finansowania lub dofinansowania z budżetu państwa

995 – Weksle

996 – Plan finansowy wydatków budżetowych dysponenta PFC w układzie zadaniowym

997 – Porozumienia i umowy, w tym o dofinansowanie

998 – Zaangażowanie wydatków budżetowych roku bieżącego

999 – Zaangażowanie wydatków budżetowych przyszłych lat

V.3. Opis kont syntetycznych i zasady ich funkcjonowania

Konta bilansowe

Konto 101 – Kasa

Konto 101 służy do ewidencji krajowej i zagranicznej gotówki znajdującej się w kasach jednostki. Z uwagi na prowadzony przez jednostkę obrót bezgotówkowy, konto to występuje wyłącznie w przypadku przejęcia przez Ministra od innej jednostki jego obrotów i salda na skutek zmiany przepisów atrybucyjnych.

Na stronie Wn ujmuje się wpływ gotówki oraz nadwyżki kasowe, a na stronie Ma – rozchody gotówki i niedobory kasowe. Ewidencja księgowa na koncie 101 odbywa się w korespondencji z kontem 130.

Konto 101 może wykazywać saldo, które oznacza stan gotówki w kasie.

Konto 130 – Rachunek bieżący jednostki

Konto 130 służy do ewidencji stanu środków budżetowych oraz obrotów na rachunkach bankowych z tytułu:

- dochodów budżetowych objętych zatwierdzonym na dany rok budżetowy planem finansowym oraz dochodów nieplanowanych;
- wydatków budżetowych objętych zatwierdzonym na dany rok budżetowy planem finansowym;
- niewygasających wydatków budżetowych objętych planem wynikającym z rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wydatków niewygasających z końcem roku budżetowego.

Analityczna ewidencja do konta 130 jest prowadzona z wyodrębnieniem obrotów i sald dochodów i wydatków budżetowych, według podziałek klasyfikacji budżetowej, klasyfikacji zadaniowej oraz źródła finansowania. Zapisy na koncie 130 dokonywane są na podstawie wyciągów bankowych (wydruk z systemu NBE). Na koncie 130 obowiązuje zasada czystości obrotów, co oznacza, że do błędnych zapisów, zwrotów nadpłat, korekt wprowadza się dodatkowo techniczny zapis ujemny. Techniczny zapis ujemny wprowadzany jest dokumentem PK dla zachowania czystości obrotów na koncie 130 w przypadku korekt, błędnych wpływów, środków stanowiących dochody części 77 lub państwowych funduszy celowych, zwrotów nadpłat itp. Dopuszcza się księgowanie automatycznego „zerowania” przez Ministerstwo Finansów niewykorzystanych środków, zwrotów niewykorzystanych przez jednostki środków itp. bez konieczności tworzenia dokumentu zastępczego PK, przy zastosowaniu storno „czerwonego”.

Na stronie Wn konta 130 ujmuje się w szczególności:

1) w zakresie dochodów:

- wpływy z tytułu zrealizowanych przez dysponenta części budżetowej dochodów z tytułu należności budżetowych oraz z tytułu zwrotu, po obowiązującym terminie, niewykorzystanej lub orzeczonej do zwrotu dotacji celowej, udzielonej w latach poprzednich, w korespondencji z kontem 221 (ewidencja analityczna wg pełnej klasyfikacji budżetowej dochodów oraz jednostek),
- wpływy do wyjaśnienia oraz środków stanowiących dochody państwowych funduszy celowych, w korespondencji z kontem 240,
- otrzymane z Ministerstwa Finansów zwroty nadpłat dochodów budżetowych otrzymanych w okresie wcześniejszym i przekazanych do Ministerstwa Finansów, w korespondencji z kontem 221 (ewidencja analityczna wg pełnej klasyfikacji budżetowej dochodów oraz jednostek).

2) w zakresie wydatków, w tym niewygasających:

- wpływy środków budżetowych otrzymanych z Ministerstwa Finansów na realizację wydatków budżetowych dysponenta części budżetowej oraz do przekazania dysponentom niższego stopnia, zgodnie z planem finansowym tych jednostek, w korespondencji z kontem 223 (ewidencja analityczna umożliwia podział na części budżetowe, środki otrzymane księgowane są w podziale na środki budżetowe) – zapis ujemny,
- wpływy z tytułu zwrotu niewykorzystanych w danym roku środków pieniężnych od dysponentów niższego stopnia, w korespondencji z kontem 223 (ewidencja analityczna wg części budżetowych i jednostek oraz w podziale na środki budżetowe) – zapis ujemny,
- wpływy z tytułu zwrotów niewykorzystanych środków dotacji, dokonanych w roku, w którym zostały przekazane, z uwzględnieniem okresu przejściowego określonego w odrębnych przepisach, a także wydatków niewygasających, w korespondencji z kontem 224 (ewidencja analityczna wg pełnej klasyfikacji budżetowej i jednostek) – zapis ujemny,
- wpływy z tytułu „zerowania” środków na rachunkach bankowych dysponentów niższego stopnia, w korespondencji z kontem 223 (ewidencja analityczna na części budżetowe),

- wpływy z tytułu zwrotu niewykorzystanych w określonym terminie środków pieniężnych, które nie wygasają z upływem roku budżetowego, od dysponentów niższego stopnia, w korespondencji z kontem 223 (ewidencja analityczna wg pełnej klasyfikacji budżetowej i jednostek),
- wpływy do wyjaśnienia oraz z tytułu korekt i omyłek, w korespondencji z kontem 245.

Na stronie Ma konta 130 ujmuje się w szczególności:

1) w zakresie dochodów:

- okresowe przelewy dochodów budżetowych na rachunek Ministerstwa Finansów, w korespondencji z kontem 222 (ewidencja analityczna wg pełnej klasyfikacji budżetowej dochodów oraz jednostek),
- zwroty nadpłat w dochodach budżetowych, w korespondencji z kontem 221 (ewidencja analityczna wg pełnej klasyfikacji budżetowej dochodów oraz jednostek) lub zwroty dochodów stanowiących rozliczenie z innymi budżetami i dysponentami, w korespondencji z kontem 225,
- przelew środków stanowiących dochód państwowych funduszy celowych, w korespondencji z kontem 240.

2) w zakresie wydatków:

- przekazanie dotacji budżetowych zgodnie z planem finansowym dysponenta budżetowej stopnia, w korespondencji z kontem 224 (ewidencja analityczna wg pełnej klasyfikacji budżetowej i jednostek),
- przelew środków budżetowych dla dysponentów niższego stopnia, w korespondencji z kontem 223 (ewidencja analityczna wg części i jednostek),
- przelew środków stanowiący rozliczenie z innymi budżetami lub dysponentami, w korespondencji z kontem 225,
- automatyczny zwrot na rachunek Ministra Finansów środków „wyzerowanych” u dysponentów niższego stopnia i dysponenta części budżetowej – zapis ujemny,
- zwroty niewykorzystanych środków dotacji dokonanych w roku, w którym zostały przekazane, z uwzględnieniem okresu przejściowego określonego w odrębnych przepisach, w korespondencji z kontem 224 (ewidencja analityczna wg pełnej klasyfikacji budżetowej i jednostek) – zapis ujemny,
- zwroty do 25 stycznia niewykorzystanych środków na wydatki roku ubiegłego do Ministerstwa Finansów, w korespondencji z kontem 223 (ewidencja analityczna wg części i jednostek) – zapis ujemny.

Konto 130, w okresie roku budżetowego oraz na jego koniec, może wykazywać saldo Wn, które w zakresie dochodów oznacza stan środków budżetowych z tytułu zrealizowanych dochodów, które do danego dnia nie zostały przekazane na rachunek Ministra Finansów, zaś w zakresie wydatków – stan środków otrzymanych od Ministra Finansów, a niewykorzystanych lub nieprzekazanych dysponentom niższego stopnia. W okresie przejściowym saldo konta 130 ulega likwidacji przez przeksięgowanie przelewu na rachunek Ministerstwa Finansów pobranych, lecz nie przekazanych do końca roku dochodów, w korespondencji z kontem 222 – w zakresie dochodów budżetowych, oraz przez przeksięgowanie przelewu środków niewykorzystanych (zwrot na konto Ministerstwa Finansów) w korespondencji z kontem 223 – w zakresie wydatków budżetowych.

Konto 136 – Rachunek państwowych funduszy celowych

Konto 136 służy do ewidencji środków pieniężnych państwowych funduszy celowych znajdujących się na rachunku bankowym funduszu.

Na stronie Wn konta 136 ujmuje się w szczególności:

- wpływy na rachunek bankowy należności z tytułu określonych ustawowo przychodów państwowych funduszy celowych, pozostałych odsetek oraz dotacji z budżetu państwa, w korespondencji z kontem 853,
- zwrot wolnych środków przekazanych w zarządzanie overnight lub terminowe, w korespondencji z kontami 142, 143 144 i 145.

Na stronie Ma konta 136 ujmuje się w szczególności:

- zapłatę za notę obciążeniową - koszty zarządzania, zapłatę wniosku o wsparcie, zapłatę za koszty bankowe, w korespondencji z kontem 203,
- zwrot niewykorzystanych środków, w tym dotacji, zapłatę za zakup usług pozostałych, w korespondencji z kontem 853,
- przekazanie wolnych środków w zarządzanie overnight lub terminowe, w korespondencji z kontami 142, 143, 144 i 145.

Konto 136 może wykazywać saldo Wn, które oznacza stan środków pieniężnych na rachunku bankowym funduszu.

Konto 139 – Inne rachunki bankowe

Konto 139 służy do ewidencji operacji dotyczących środków pieniężnych wydzielonych na innych rachunkach bankowych niż rachunki bieżące, w tym na rachunkach pomocniczych i rachunkach specjalnego przeznaczenia.

Na koncie 139 prowadzi się w szczególności ewidencję obrotów na wyodrębnionych rachunkach bankowych: sum depozytowych, sum na zlecenie, środków pozabudżetowych otrzymanych na podstawie odrębnych przepisów, umów lub porozumień. Na koncie 139 dokonuje się księgowania na podstawie dokumentów bankowych. Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 139 powinna zapewnić ustalenie stanu środków pieniężnych dla każdego wydzielonego rachunku bankowego.

Techniczny zapis ujemny wprowadzany jest dokumentem PK dla zachowania czystości obrotów na koncie 139 w przypadku korekt, błędnych wpływów, zwrotów niewykorzystanych środków itp. Dopuszcza się księgowanie zwrotów niewykorzystanych środków bez konieczności tworzenia dokumentu zastępczego PK, przy zastosowaniu storno „czerwonego”.

Na stronie Wn konta 139 ujmuje się w szczególności:

- wpływy na rachunek bankowy środków pozabudżetowych przeznaczonych na realizację zadań jednostek, w korespondencji z kontem 240,
- wpływ odsetek od środków dotacji i środków pozabudżetowych, w korespondencji z kontem 240 lub 225,
- wpływy z tytułu zwrotów przez jednostki niewykorzystanych środków dotacji i środków pozabudżetowych, w korespondencji z kontem 225 lub 240.

Na stronie Ma konta 139 ujmuje się w szczególności:

- zwrot niewykorzystanych środków dotacji i środków pozabudżetowych przeznaczonych na realizację zadań jednostek oraz odsetek, w korespondencji z kontem 225 lub 240,
- przekazanie środków pozabudżetowych na realizację zadań jednostek, w korespondencji z kontem 240.

Konto 139 może wykazywać saldo Wn, które oznacza stan środków pieniężnych znajdujących się na innych rachunkach bankowych.

Konto 141 – „Środki pieniężne w drodze”

Konto 141 służy do ewidencji środków pieniężnych w drodze. Do konta 141 prowadzona jest ewidencja analityczna wg klasyfikacji części budżetowej dochodów/wydatków. Zapisy na koncie 141 dokonywane są na podstawie wyciągów bankowych, na bieżąco. Do korekty zapisów błędnych stosuje się storno „czerwone”.

Na stronie Wn konta 141 ujemnie się zwiększenia stanu środków pieniężnych w drodze, tj. przelewy między rachunkami bankowymi jednostki w korespondencji z kontami zespołu 1.

Na stronie Ma konta 141 ujemnie się zmniejszenia środków pieniężnych w drodze, tj. wpływy środków pieniężnych w drodze na rachunki bankowe jednostki w korespondencji z kontami zespołu 1.

Saldo Wn konta 141 oznacza stan środków pieniężnych w drodze.

Konto 142 – „Środki pieniężne FWRC przekazane w zarządzanie overnight Ministrowi Finansów”

Konto 142 służy do ewidencji środków pieniężnych funduszu celowego – Funduszu Wypłaty Różnicy Ceny (FWRC) przekazywanych przez Zarządzającego funduszem w zarządzanie overnight Ministrowi Finansów, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 11 grudnia 2014 r. w sprawie wolnych środków niektórych jednostek sektora finansów publicznych przyjmowanych przez Ministra Finansów w depozyt lub zarządzanie (Dz. U. poz. 1864).

Na stronie Wn konta 142 ujemnie się przekazanie wolnych środków w zarządzanie overnight do Ministra Finansów, w korespondencji z kontem 136.

Na stronie Ma konta 142 ujemnie się zwrot przez Ministra Finansów wolnych środków finansowych przekazanych w zarządzanie overnight, w korespondencji z kontem 136.

Konto 142 może wykazywać saldo Wn, które oznacza stan środków przekazanych Ministrowi Finansów w zarządzanie overnight.

Konto 143 – „Środki pieniężne FWRC przekazane w zarządzanie terminowe Ministrowi Finansów”

Konto 143 służy do ewidencji środków pieniężnych funduszu celowego - FWRC przekazywanych przez Zarządzającego funduszem w zarządzanie terminowe Ministrowi Finansów, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 11 grudnia 2014 r. w sprawie wolnych środków niektórych jednostek sektora finansów publicznych przyjmowanych przez Ministra Finansów w depozyt lub zarządzanie (Dz. U. poz. 1864).

Na stronie Wn konta 143 ujemnie się przekazanie wolnych środków w zarządzanie terminowe do Ministra Finansów, w korespondencji z kontem 136.

Na stronie Ma konta 143 ujemnie się zwrot przez Ministra Finansów wolnych środków finansowych przekazanych w zarządzanie terminowe, w korespondencji z kontem 136.

Konto 143 może wykazywać saldo Wn, które oznacza stan środków przekazanych Ministrowi Finansów w zarządzanie terminowe.

Konto 144 – „Środki pieniężne FNT przekazane w zarządzanie overnight Ministrowi Finansów”

Konto 144 służy do ewidencji środków pieniężnych funduszu celowego – Funduszu Niskoemisyjnego Transportu (FNT) przekazywanych przez dysponenta funduszu w zarządzanie overnight Ministrowi Finansów, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 11 grudnia 2014 r. w sprawie wolnych środków niektórych jednostek sektora finansów publicznych przyjmowanych przez Ministra Finansów w depozyt lub zarządzanie.

Na stronie Wn konta 144 ujemnie się przekazanie wolnych środków w zarządzanie overnight do Ministra Finansów, w korespondencji z kontem 136.

Na stronie Ma konta 144 ujmuje się zwrot przez Ministra Finansów wolnych środków finansowych przekazanych w zarządzanie overnight, w korespondencji z kontem 136.

Konto 145 – „Środki pieniężne FNT przekazane w zarządzanie terminowe Ministrowi Finansów”

Konto 145 służy do ewidencji środków pieniężnych funduszu celowego – FNT przekazywanych przez dysponenta funduszu w zarządzanie terminowe Ministrowi Finansów, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 11 grudnia 2014 r. w sprawie wolnych środków niektórych jednostek sektora finansów publicznych przyjmowanych przez Ministra Finansów w depozyt lub zarządzanie.

Na stronie Wn konta 145 ujmuje się przekazanie wolnych środków w zarządzanie terminowe do Ministra Finansów, w korespondencji z kontem 136.

Na stronie Ma konta 145 ujmuje się zwrot przez Ministra Finansów wolnych środków finansowych przekazanych w zarządzanie terminowe, w korespondencji z kontem 136.

Konto 145 może wykazywać saldo Wn, które oznacza stan środków przekazanych Ministrowi Finansów w zarządzanie terminowe.

Konto 203 – „Rozrachunki z tytułu środków na wydatki budżetowe i dochodów budżetowych państwowych funduszy celowych”

Konto 203 służy do ewidencji rozrachunków i roszczeń krajowych i zagranicznych państwowych funduszy celowych.

Na stronie Wn konta 203 ujmuje się powstałe należności roszczenia oraz spłatę i zmniejszenie zobowiązań, w korespondencji z kontem 136, lub z kontem 853.

Na stronie Ma ujmuje się powstałe zobowiązania oraz spłatę i zmniejszenie należności i roszczeń, w korespondencji z kontem 136, 290, lub z kontem 853.

Ewidencja szczegółowa do konta 203 jest prowadzona według podziałek klasyfikacji budżetowej oraz powinna zapewnić możliwość ustalenia należności i zobowiązań krajowych i zagranicznych. Szczegółową ewidencję pomocniczą do konta 203 w zakresie należności i zobowiązań FWRC prowadzi Zarządca Rozliczeń S.A.

Konto 203 może mieć dwa salda. Saldo Wn oznacza stan należności i roszczeń, a saldo Ma – stan zobowiązań.

Konto 221 – „Należności z tytułu dochodów budżetowych”

Konto 221 służy do ewidencji należności dysponenta części budżetowej z tytułu dochodów budżetowych, w korespondencji z kontem 720 lub 750.

W ewidencji szczegółowej do konta 221 wyodrębnia się rozrachunki z poszczególnymi dłużnikami wg typu rozrachunku i pełnej klasyfikacji budżetowej dochodów.

Do ewidencji księgowej wprowadzane są należności na podstawie bankowych dowodów wpłaty (przypis należności) lub dokumentem PK, w przypadku innych dokumentów potwierdzających powstanie należności. Zobowiązania z tytułu nadpłaconych dochodów budżetowych wprowadzane są do ewidencji finansowo-księgowej na podstawie dokumentów stwierdzających ich powstanie (np. wnioski o zwrot nadpłaconych dochodów, korekty decyzji Ministra Finansów), dokumentem PK.

Należności z tytułu zwrotu kwot dotacji celowych, uznanych za wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem, pobrane nienależnie lub w nadmiernej wysokości, do ewidencji finansowo-księgowej wprowadzane są na podstawie wydanej przez Dotującego decyzji określającej kwotę przypadającą do zwrotu oraz termin, od którego nalicza się odsetki, dokumentem PK.

Na koncie 221 podlegają ewidencji należności, których termin płatności przypada na dany rok budżetowy.

Na stronie Wn konta 221 ujmuje się w szczególności:

- ustalone należności z tytułu dochodów budżetowych, w korespondencji z kontem 720 lub 750 (w przypadku należności odsetkowych),
- zwroty nadpłat i dochodów budżetowych nienależnie wpłaconych lub orzeczonych do zwrotu, w korespondencji z kontem 130,
- przypisanie do zwrotu nierozliczonej dotacji, udzielonej w roku poprzednim, w korespondencji z kontem 224,
- przypisanie do zwrotu dotacji udzielonej w latach poprzednich i rozliczonej, w korespondencji z kontem 720.

Na stronie Ma konta 221 ujmuje się w szczególności:

- wpłaty należności z tytułu dochodów budżetowych, w korespondencji z kontem 130,
- przypisanie zobowiązań z tytułu orzeczonych do zwrotu nadpłat w dochodach budżetowych, w korespondencji z kontami 720 lub 750,
- zmniejszenia (odpisy) uprzednio przypisanych należności, od dochodzenia których odstąpiono lub które umorzono, w korespondencji z kontem 761.

Konto 221 może wykazywać dwa salda. Saldo Wn oznacza stan należności z tytułu dochodów budżetowych, a saldo Ma – stan zobowiązań jednostki budżetowej z tytułu nadpłat w dochodach. Tryb postępowania z kwotami nienależnie wpłaconymi (nadpłatami) zgodny jest z § 18 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 7 grudnia 2010 r. w sprawie sposobu prowadzenia gospodarki finansowej jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1718).

Konto 222 – „Rozliczenie dochodów budżetowych”

Konto 222 służy do ewidencji rozliczenia dochodów budżetowych zrealizowanych przez dysponenta I stopnia części budżetowych.

Ewidencja analityczna jest prowadzona według części budżetowych i jednostek.

Na stronie Wn konta 222 ujmuje się przelewy uprzednio otrzymanych dochodów budżetowych, które zgodnie z terminami określonymi w § 4 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 15 stycznia 2014 r. w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania budżetu państwa (Dz. U. z 2021 r. poz. 259) przekazywane są na rachunek budżetu państwa.

Na stronie Ma konta 222 ujmuje się roczne przeniesienie zrealizowanych dochodów budżetowych na konto 800 – „Fundusz jednostki”, na podstawie rocznych sprawozdań budżetowych dysponenta I stopnia części budżetowych.

Konto 222 może wykazywać saldo Ma, które ulega likwidacji poprzez księgowanie przelewu do budżetu państwa dochodów budżetowych pobranych, lecz nie przekazanych do końca roku, w korespondencji z kontem 130.

Konto 223 – „Rozliczenie wydatków budżetowych”

Na koncie 223 dysponent I stopnia części budżetowych w korespondencji z kontem 130 dokonuje rozliczeń środków budżetowych otrzymanych na wydatki realizowane przez siebie i dysponentów niższego stopnia.

Ewidencja analityczna konta 223 jest prowadzona według części budżetowych i jednostek.

Na stronie Wn konta 223 ujmuje się:

- okresowe przelewy środków budżetowych dla dysponentów niższego stopnia na pokrycie wydatków budżetowych,
- środki automatycznie „wyzerowane” u dysponentów niższego stopnia, w korespondencji z kontem 130 (storno „czerwone”),

- na koniec roku budżetowego przeniesienie zrealizowanych przez dysponenta części budżetowych, w ciągu roku, wydatków budżetowych na konto 800.

Na stronie Ma konta 223 ujmują się:

- wpływy środków budżetowych otrzymanych z Ministerstwa Finansów na realizację wydatków budżetowych dysponenta I stopnia części budżetowych oraz do przekazania dysponentom niższego stopnia, w korespondencji z kontem 130,
- wpływy z tytułu zwrotu niewykorzystanych w danym roku środków pieniężnych od dysponentów niższego stopnia oraz w związku z automatycznym „zerowaniem” środków, w korespondencji z kontem 130 (storno „czerwone”).

Konto 223 może wykazywać saldo Ma, które oznacza stan środków budżetowych otrzymanych na pokrycie wydatków budżetowych, lecz niewykorzystanych do końca roku. Saldo konta 223 ulega likwidacji poprzez księgowanie przelewu środków budżetowych (niewykorzystanych do końca roku) na rachunek Ministerstwa Finansów, zgodnie z § 22 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 15 stycznia 2014 r. w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania budżetu państwa.

Konto 224 – „Rozliczenie dotacji budżetowych oraz płatności z budżetu środków europejskich”

Konto 224 służy do ewidencji rozliczenia:

- dotacji budżetowych udzielonych z budżetu państwa przez Ministra – dysponenta I stopnia części budżetowych,
- płatności z budżetu środków europejskich, przez Ministra jako Instytucji Pośredniczącej dla PO IiŚ 2007-2013 i PO IiŚ 2014-2020, FEnIKS, FEPW 2021-2027 oraz jako Operatora Programu dla MF EOG i NMF 2009-2014 oraz 2014-2021.

Ewidencja analityczna prowadzona do konta 224 powinna zapewniać możliwość ustalenia wartości przekazanych dotacji oraz płatności z budżetu środków europejskich według jednostek oraz przeznaczenia tych środków.

W zakresie budżetu państwa, ewidencja analityczna prowadzona jest według pełnej klasyfikacji budżetowej oraz zadaniowej, programów, programów operacyjnych dla MF EOG i NMF 2014-2021, działań dla PT PO IiŚ 2014-2020 i PO PT 2014-2020 oraz jednostek, którym dotacje przekazano.

W zakresie płatności z budżetu środków europejskich, ewidencja analityczna prowadzona jest według programów, priorytetów dla PO IiŚ 2007-2013, programów operacyjnych dla MF EOG i NMF 2009-2014 oraz 2014-2021, działań PO IiŚ 2014-2020 i jednostek realizujących zlecenia płatności. W zakresie umów o dofinansowanie podpisanych przez Ministra Klimatu i Środowiska jako IP, ewidencja analityczna obejmuje szczegółowość numeru umowy o dofinansowanie i beneficjenta środków.

Na stronie Wn konta 224 ujmują się w szczególności:

- wartość dotacji przekazanych przez organ dotujący, w korespondencji z kontem 130,
- wartość płatności dokonanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego na podstawie zleceń płatności wystawionych przez Instytucje Wdrażające lub Operatora Programu na rzecz beneficjentów, w korespondencji z kontem 227 (zapis automatyczny w momencie dokonania zapisu na stronie Ma konta 970).

Na stronie Ma konta 224 ujmują się w szczególności:

- wartość dotacji udzielonych z budżetu państwa, uznanych za wykorzystane i rozliczone, w korespondencji z kontem 810,
- wartość płatności z budżetu środków europejskich uznanych za rozliczone na podstawie sporządzanych przez Instytucję Pośredniczącą *Poświadczeń i deklaracji wydatków oraz wniosków o płatność okresową*, informacji o zatwierdzeniu wydatków wykazanych przez

beneficjentów we wnioskach o płatność lub informacji przekazanych przez departament merytoryczny – w zakresie PO IiŚ 2014-2020,

- informacji o kwocie rozliczonych płatności zrealizowanych z budżetu środków europejskich – w zakresie Programów Operacyjnych MF EOG i NMF 2009-2014 i 2014-2021,
- wartość płatności refundacyjnych zrealizowanych z budżetu środków europejskich – na podstawie informacji z systemu BGK-Zlecenia,
- wartość dotacji udzielonych z budżetu państwa, zwróconych w tym samym roku budżetowym, z uwzględnieniem okresu przejściowego, w korespondencji z kontem 130,
- wartość płatności z budżetu środków europejskich, zwróconych przez beneficjentów, w korespondencji z kontem 227.

Saldo Wn konta 224 oznacza wartość niewykorzystanych, nierozliczonych dotacji należnych do zwrotu w roku, w którym zostały przekazane z budżetu państwa oraz wartość nierozliczonych płatności przekazanych z budżetu środków europejskich. Saldo Ma oznacza wartość zobowiązań z tytułu rozliczonych wydatków, koniecznych do zrefundowania w kolejnych okresach. Na koniec roku budżetowego saldo konta jest przenieszone na rok następny, w celu rozliczenia udzielonych dotacji oraz płatności lub wypłaty refundacji.

W zakresie budżetu środków europejskich, salda Wn i Ma mogą zostać zniesione dokumentem PK w przypadku otrzymania od IZ lub innej właściwej instytucji informacji o ostatecznym zamknięciu przez Komisję Europejską lub Państwa – darczyńców danego programu.

Konto 225 – „Rozrachunki z budżetami”

Konto 225 służy do ewidencji rozrachunków z budżetami, dysponentami innych części budżetowych lub dysponentami niższego stopnia w szczególności z tytułu dotacji, nadpłat lub niedopłat w rozliczeniach z budżetami w zakresie dochodów i wydatków.

Na stronie Wn konta 225 ujmuje się przekazanie środków należnych dysponentowi części budżetowych, w korespondencji z kontem 139 lub 130 oraz dochodów należnych dysponentowi, zaś na stronie Ma ujmuje się wpłaty należnych do budżetu zwrotów niewykorzystanych dotacji, w korespondencji z kontem 139 oraz zobowiązania wobec budżetów i wpłaty od budżetów i innych dysponentów.

Konto 225 może wykazywać dwa salda: saldo Wn oznacza stan należności, a saldo Ma – stan zobowiązań wobec budżetów.

Konto 226 – „Długoterminowe należności budżetowe”

Konto 226 służy do ewidencji należności lub długoterminowych rozliczeń z budżetem.

Na stronie Wn konta 226 ujmuje się:

- przypisanie należności długoterminowych, w korespondencji z kontem 840,
- przeniesienie należności krótkoterminowych do długoterminowych, w korespondencji z kontem 221.

Na stronie Ma konta 226 ujmuje się przebieganie należności długoterminowych do krótkoterminowych, w korespondencji z kontem 221.

W ewidencji szczegółowej do konta 226 wyodrębnia się rozrachunki z poszczególnymi dłużnikami wg typu rozrachunku i pełnej klasyfikacji budżetowej dochodów. Do ewidencji finansowo-księgowej należności długoterminowe wprowadzane są zgodnie z zasadami jak dla należności krótkoterminowych, które zawarte zostały przy opisie do konta 221.

Konto 226 może wykazywać saldo Wn, które oznacza wartość należności zaliczanych do długoterminowych.

Konto 227 – „Rozliczenie wydatków z budżetu środków europejskich”

Konto 227 służy do ewidencji i rozliczeń wydatków z budżetu środków europejskich ujętych w planie wydatków dysponenta części budżetowych.

Ewidencję analityczną do konta 227 należy prowadzić według Instytucji, które realizowały płatności z budżetu środków europejskich, oraz w szczególności określonej w opisie do konta 224.

Na stronie Wn konta 227 ujmuje się:

- roczne przeniesienie wydatków z budżetu środków europejskich na podstawie sprawozdania budżetowego Rb-28 UE, na konto 800;
- wartość płatności z budżetu środków europejskich, zwróconych przez beneficjentów PO IiŚ 2007-2013 i 2014-2020 oraz przez Operatora Programu na rzecz beneficjentów MF EOG i NMF 2009-2014 i 2014-2021, w korespondencji z kontem 224.

Na stronie Ma konta 227 ujmuje się:

- wartość płatności dokonanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego na podstawie zleceń płatności wystawionych przez Instytucje Wdrażające/Pośredniczącą na rzecz beneficjentów PO IiŚ 2014-2020 oraz przez Operatora Programu na rzecz beneficjentów MF EOG i NMF 2014-2021, w korespondencji z kontem 224 (zapis automatyczny w momencie dokonania zapisu na stronie Ma konta 970),
- roczne przeniesienie zwrotów dotyczących budżetu środków europejskich na podstawie danych uzupełniających do sprawozdania budżetowego Rb-28 UE, na konto 800.

W końcu roku salda konta 227 przenosi się na konto 800, zgodnie z rocznym sprawozdaniem Rb-28 UE wraz z częścią uzupełniającą. Na koniec roku konto 227 nie wykazuje salda.

Konto 240 – „Pozostałe rozrachunki”

Konto 240 służy do ewidencji, innych niż z budżetami, rozrachunków publicznoprawnych, w szczególności z tytułu rozliczenia środków pozabudżetowych oraz KPO, środków stanowiących dochody innych dysponentów (PFC) oraz należności spornych FWRC.

Na stronie Wn konta 240 ujmuje się w szczególności:

- przeksięgowanie należności spornych FWRC, w korespondencji z kontem 203,
- dalsze przekazanie środków pozabudżetowych w korespondencji z kontem 139,
- przekazanie środków KPO, w korespondencji z kontem 247,
- przekazanie środków stanowiących dochód innego dysponenta, w korespondencji z kontem 130.

Na stronie Ma konta 240 ujmuje się w szczególności:

- otrzymanie środków stanowiących dochód innego dysponenta, w korespondencji z kontem 130,
- otrzymanie środków pozabudżetowych, w korespondencji z kontem 139,
- rozliczenie lub zwrot środków KPO, w korespondencji z kontem 247,
- zmniejszenie należności dotyczących środków pozabudżetowych w związku z ich zwrotem w korespondencji z kontem 139,
- zmniejszenie należności spornych FWRC, w korespondencji z kontem 203 lub 136.

Konto 240 może wykazywać dwa salda: saldo Wn oznacza stan należności, a saldo Ma – stan zobowiązań.

Konto 245 – „Wpływy do wyjaśnienia”

Konto 245 służy do ewidencji rozrachunków z tytułu wpłaconych, a niewyjaśnionych kwot otrzymanych na rachunek dochodów lub wydatków dysponenta I stopnia części budżetowych.

Na stronie Wn konta 245 ujmuje się w szczególności kwoty wyjaśnionych wpłat i ich zwroty, w korespondencji z kontem 130, 136 lub 139.

Na stronie Ma konta 245 ujmuje się w szczególności kwoty niewyjaśnionych lub pomyłkowych wpłat, w korespondencji z kontem 130, 136 lub 139.

Konto 245 może wykazywać saldo Ma, które oznacza stan niewyjaśnionych i niezwróconych wpłat.

Konto 247 – „Rozliczenie środków KPO”

Konto 247 służy do ewidencji operacji związanych z umowami o dofinansowanie w ramach KPO zawieranymi bezpośrednio przez Ministra.

Na stronie Wn konta 247 ujmuje się w szczególności wartość płatności przekazanych w ramach KPO, uznanych za rozliczone, w korespondencji z kontem 240.

Na stronie Ma konta 247 ujmuje się w szczególności wartość płatności przekazanych na rzecz beneficjentów w ramach KPO z wykorzystaniem systemu informatycznego obsługiwanego przez PFR.

Konto 290 – „Odpisy aktualizujące należności”

Konto 290 służy do ewidencji odpisów aktualizujących wartość należności wątpliwych, wymienionych w art. 35b ustawy *o rachunkowości*.

Należności wątpliwe to należności co do których jest prawdopodobne, że nie zostaną zapłacone w terminie i w pełnej wysokości, a nie można ich uznać za nieściągalne. Dokumenty stanowiące podstawę księgowania odpisu aktualizującego powinny szczegółowo określać przesłanki jego dokonania. Odpisy aktualizujące należności powinny być uzasadnione opisem okoliczności uprawiających ich nieściągalność, na podstawie informacji uzyskanych z właściwych komórek merytorycznych lub Instytucji. Dokumentację będącą podstawą dokonania odpisu aktualizacyjnego zatwierdza główny księgowy resortu i Dyrektor komórki organizacyjnej Ministerstwa ds. budżetu resortu.

Aktualizacja nie zwalnia właściwych komórek merytorycznych od działań służących efektywnemu ściąganiu należności.

Na stronie Wn konta 290 ujmuje się w szczególności:

- odpisanie należności umorzonych, przedawnionych lub uznanych za nieściągalne, od których uprzednio dokonano odpisu aktualizacyjnego, w korespondencji z kontem 221 lub 240,
- zmniejszenie odpisu aktualizacyjnego w związku z zapłatą należności lub w związku z ustaniem przyczyn dokonania odpisu, w korespondencji z kontem 750 (w przypadku należności odsetkowych), z kontem 760 lub z kontem 853 (w przypadku PFC).

Na stronie Ma konta 290 ujmuje się w szczególności odpisy aktualizujące wartość należności wątpliwych, w korespondencji z kontem 751 (w przypadku należności związanych z operacjami finansowymi), z kontem 761 lub z kontem 853 (w przypadku PFC).

Konto 290 może wykazywać saldo Ma, które oznacza wartość odpisów aktualizujących należności. Odpisy aktualizujące należności korygują wykazywane w bilansie należności, od których odpisy te zostały dokonane.

Konto 720 – „Przychody z tytułu dochodów budżetowych”

Konto 720 służy do ewidencji przychodów z tytułu dochodów budżetowych realizowanych przez dysponenta I stopnia części budżetowych.

Ewidencja analityczna do konta 720 prowadzona jest według pełnej klasyfikacji budżetowej. Podstawą zapisów na koncie 720 są dokumenty opisane przy koncie 221.

Na stronie Wn konta 720 ujmuje się:

- zmniejszenia (odpisy) uprzednio ujętych dochodów budżetowych, w korespondencji z kontem 221,
- przeniesienie na koniec roku osiągniętych przychodów na wynik finansowy, w korespondencji z kontem 860.

Na stronie Ma ujmuje się przychody z tytułu dochodów budżetowych przypisanych jako należności, w korespondencji z kontem 221.

W końcu roku saldo konta 720 przenosi się na konto 860. Na koniec roku konto 720 nie wykazuje salda.

Konto 750 – „Przychody finansowe”

Konto 750 służy do ewidencji przychodów finansowych realizowanych przez dysponenta I stopnia części budżetowych.

Ewidencja analityczna do konta 750 prowadzona jest według klasyfikacji części budżetowych oraz rodzajów zrealizowanych przychodów. Podstawą zapisów na koncie 750 są dokumenty opisane przy koncie 221.

Na stronie Wn konta 750 ujmuje się:

- zmniejszenia (odpisy) uprzednio ujętych przychodów finansowych, w korespondencji z kontem 221,
- przeniesienie na koniec roku osiągniętych przychodów na wynik finansowy, w korespondencji z kontem 860.

Na stronie Ma konta 750 ujmuje się:

- przychody z tytułu operacji finansowych, w szczególności: odsetki bankowe i karne od środków dotacji celowych oraz płatności budżetu środków europejskich, odsetki za zwłokę w zapłacie należności, w korespondencji z kontem 221,
- zmniejszenie odpisu aktualizującego należności, w korespondencji z kontem 290.

W końcu roku saldo konta 750 przenosi się na konto 860. Na koniec roku konto 750 nie wykazuje salda.

Konto 751 – „Koszty finansowe”

Konto 751 służy do ewidencji kosztów finansowych ponoszonych przez dysponenta I stopnia części budżetowych.

Ewidencja analityczna do konta 751 prowadzona jest według pełnej klasyfikacji budżetowej.

W szczególności, na stronie Wn konta 751 ujmuje się:

- zapłacone odsetki od zobowiązań, w korespondencji z kontem 130,
- odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu odsetek, w korespondencji z kontem 290,
- odpisane, przedawnione, umorzone lub nieściągalne należności związane z przychodami finansowymi (jeśli wcześniej nie dokonano odpisu aktualizującego), w korespondencji z kontem 221,
- rezerwy na przyszłe zobowiązania w części dotyczącej odsetek, w korespondencji z kontem 840.

Na stronie Ma konta 750 ujmuje się przeksięgowanie na koniec roku budżetowego poniesionych kosztów finansowych na konto 860.

W końcu roku saldo konta 751 przenosi się na konto 860. Na koniec roku konto 751 nie wykazuje salda.

Konto 760 – „Pozostałe przychody operacyjne”

Konto 760 służy do ewidencji przychodów niezwiązanych bezpośrednio z podstawową działalnością jednostki, w tym wszelkich przychodów innych, niż podlegające ewidencji na kontach 720 i 750.

Ewidencja analityczna do konta 760 prowadzona jest według pełnej klasyfikacji budżetowej.

Na stronie Wn konta 760 ujmuje się przeniesienie na koniec roku obrotowego osiągniętych pozostałych przychodów na wynik finansowy, w korespondencji z kontem 860.

W szczególności, na stronie Ma ujmuje się:

- otrzymane, uprzednio odpisane, należności, w korespondencji z kontem 130,
- przychody niezwiązane bezpośrednio z działalnością jednostki, dotyczące należności budżetu europejskiego, w korespondencji z kontem 224,
- odpisanie całości lub części uprzednio dokonanego odpisu aktualizującego należności wobec ustania przyczyn ich dokonania (z wyjątkiem należności dotyczących przychodów finansowych), w korespondencji z kontem 290,
- rozwiązanie uprzednio utworzonej rezerwy na przyszłe zobowiązania wobec ustania przyczyn jej dokonania, w korespondencji z kontem 840.

W końcu roku saldo konta 760 przenosi się na konto 860. Na koniec roku konto 760 nie wykazuje salda.

Konto 761 – „Pozostałe koszty operacyjne”

Konto 761 służy do ewidencji kosztów niezwiązanych bezpośrednio z podstawową działalnością jednostki.

Ewidencja analityczna do konta 761 prowadzona jest według pełnej klasyfikacji budżetowej.

W szczególności, na stronie Wn konta 761 ujmuje się:

- zapłacone kary, grzywny i odszkodowania oraz koszty postępowania sądowego, w korespondencji z kontem 130,
- odpisy aktualizujące wartość należności wątpliwych (z wyjątkiem należności z tytułu przychodów finansowych), w korespondencji z kontem 290,
- odpisane, przedawnione, umorzone lub nieściągalne należności inne, niż związane z przychodami finansowymi (jeśli wcześniej nie dokonano odpisu aktualizującego), w korespondencji z kontem 221 lub 224 (w zakresie budżetu europejskiego),
- rezerwy na przyszłe zobowiązania, w korespondencji z kontem 840.

Na stronie Ma ujmuje się przeniesienie na koniec roku obrotowego poniesionych kosztów na wynik finansowy, w korespondencji z kontem 860.

W końcu roku saldo konta 761 przenosi się na konto 860. Na koniec roku konto 761 nie wykazuje salda.

Konto 800 – „Fundusz jednostki”

Konto 800 służy do ewidencji zwiększeń i zmniejszeń funduszu dysponenta I stopnia części budżetowych.

Ewidencja szczegółowa konta 800 powinna zapewnić możliwość ustalenia przyczyn zwiększeń i zmniejszeń funduszu jednostki.

Na stronie Wn konta 800 ujmuje się w szczególności:

- przeksięgowanie wyniku finansowego (straty bilansowej) roku ubiegłego dysponenta I stopnia części budżetowych, w korespondencji z kontem 860,
- przeksięgowanie pod datą sprawozdania budżetowego dochodów budżetowych, w korespondencji z kontem 222,
- przeksięgowanie na koniec roku budżetowego udzielonych przez dysponenta części budżetowej dotacji oraz płatności z budżetu środków europejskich, które zostały uznane za wykorzystane lub rozliczone, w korespondencji z kontem 810.

Na stronie Ma konta 800 ujmuje się w szczególności:

- przeksięgowanie wyniku finansowego (zysku bilansowego) roku ubiegłego dysponenta I stopnia części budżetowych, w korespondencji z kontem 860,
- przeksięgowanie, pod datą sprawozdania budżetowego, zrealizowanych wydatków budżetowych (w korespondencji z kontem 223) oraz zrealizowanych płatności z budżetu środków europejskich (w korespondencji z kontem 227).

Na koniec roku konto 800 wykazuje saldo Ma, które oznacza stan funduszu jednostki.

Konto 810 – „Dotacje budżetowe, płatności z budżetu środków europejskich oraz środki z budżetu na inwestycje”

Konto 810 służy do ewidencji dotacji przekazywanych z budżetu przez dysponenta I stopnia części budżetowych jednostkom podległym, nadzorowanym lub innym jednostkom organizacyjnym.

Na stronie Wn konta 810 ujmuje się:

- wartość dotacji przekazanych przez dysponenta I stopnia części budżetowych w części uznanej za wykorzystaną lub rozliczoną, w korespondencji z kontem 224,
- wartość płatności z budżetu środków europejskich uznanych za rozliczone, w korespondencji z kontem 224.

Na stronie Ma konta 810 ujmuje się przeksięgowanie w końcu roku obrotowego na konto 800 „Fundusz jednostki”, stanu dotacji i płatności rozliczonych.

Ewidencję analityczną do konta 810 należy prowadzić w szczególowości określonej w opisie do konta 224.

Na koniec roku konto 810 nie wykazuje salda.

Konto 840 – „Rezerwy i rozliczenia międzyokresowe przychodów”

Konto 840 służy do ewidencji rezerw na pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa przyszłe zobowiązania (art. 35d ust. 1 ustawy *o rachunkowości*), w szczególności na pokrycie skutków toczącego się postępowania sądowego.

Na stronie Wn konta 840 ujmuje się:

- rozwiązanie rezerwy wobec powstania zobowiązania, którego ta rezerwa dotyczyła, w korespondencji z kontami zespołu 2,
- przeksięgowanie przychodów przyszłych okresów do przychodów danego okresu lub rozwiązanie niewykorzystanej rezerwy na zobowiązania wobec obniżenia zobowiązania lub ustania przyczyny utworzenia rezerwy, w korespondencji z kontami zespołu 7.

Na stronie Ma konta 840 ujmuje się utworzenie rezerw na przyszłe zobowiązania, w korespondencji z kontem 751 lub 761.

Konto 840 może wykazywać saldo Ma, które oznacza stan rezerw na przyszłe zobowiązania.

Konto 853 – „Fundusze celowe”

Konto 853 służy do ewidencji stanu, zwiększeń i zmniejszeń państwowych funduszy celowych.

Na stronie Wn konta 853 ujmuje się zmniejszenia stanu funduszu celowego, w tym:

- zapłata kosztów bankowych, zwrot niewykorzystanych środków, w tym dotacji, na rachunek dysponenta lub wskazany zgodnie z przepisami, w korespondencji z kontem 136,
- koszty usług pozostałych lub wniosek o wsparcie zadań określonych ustawowo, w korespondencji z kontem 203,
- dokonanie odpisu aktualizującego należności wątpliwe, w korespondencji z kontem 290.

Na stronie Ma konta 853 ujmuje się zwiększenia stanu funduszu celowego, w tym:

- wpływ na rachunek bankowy odsetek od środków przekazanych w zarządzanie overnight i terminowe do Ministra Finansów, zgodnie z przepisami ustawy *o finansach publicznych*, w korespondencji z kontem 136,
- wpływ na rachunek funduszu celowego określonych ustawowo przychodów i dotacji z budżetu państwa, w korespondencji z kontem 136.

Na koniec roku konto 853 może wykazywać saldo Ma, które wyraża stan funduszu celowego.

Konto 860 – „Wynik finansowy”

Konto 860 służy do ustalania na koniec roku wyniku finansowego jednostki dysponenta I stopnia części budżetowych.

Na stronie Wn konta 860 ujmuje się:

- poniesione koszty, w korespondencji z kontem 761,
- przeksięgowanie dodatniego wyniku finansowego (zysku netto) za rok ubiegły, w korespondencji z kontem 800.

Na stronie Ma konta 860 ujmuje się w końcu roku obrotowego:

- uzyskane przychody, w korespondencji z kontem 720 i 750,
- przeksięgowanie ujemnego wyniku finansowego (straty netto) za rok ubiegły, w korespondencji z kontem 800.

Z uwagi na specyfikę działalności finansowej dysponenta I stopnia części budżetowych, saldo konta 860 przenoszone jest pod datę sporządzenia łącznego sprawozdania finansowego na konto 800.

Konta pozabilansowe

Konto 903 – „Wnioski o rekompensatę FWRC (do wypłaty)”

Konto 903 służy do ewidencji wniosków oczekujących na wypłatę z FWRC (niebędących kosztami).

Po stronie Ma ujmowane są wnioski rozpatrzone pozytywnie, które nie stanowią kosztów FWRC, zaś po stronie Wn ujmowane jest zmniejszenie wartości uprzednio ujętych wniosków, w związku z ich zakwalifikowaniem do kosztów FWRC i wypłatą.

Konto 903 może wykazywać saldo Ma, oznaczające wartość wniosków oczekujących na wypłatę z FWRC (niebędących kosztami).

Konto 904 – „Zobowiązania warunkowe podmiotów objętych sankcjami FWRC”

Konto 904 służy do ewidencji zobowiązań warunkowych wobec podmiotów objętych sankcjami, które mogą spowodować powstanie obowiązku wypłaty, ale jest to uzależnione od zaistnienia określonych zdarzeń związanych ze zniesieniem sankcji.

Po stronie Ma konta 904 ujmowane są zobowiązania wynikające z pozytywnie rozpatrzonych wniosków, które na skutek objęcia podmiotu sankcjami, nie podlegają wypłacie i tym samym nie stanowią kosztów FWRC. Po stronie Wn ujmowane jest zmniejszenie wartości wniosków objętych sankcjami w związku ze zdjęciem uprzednio nałożonych sankcji.

Konto 904 może wykazywać saldo Ma, oznaczające wartość zobowiązań warunkowych wobec podmiotów objętych sankcjami.

Konto 970 – „Płatności ze środków europejskich”

Konto 970 służy do ewidencji płatności dokonywanych przez BGK z rachunku Ministra Finansów, ze środków europejskich ujętych w planie finansowym dysponenta I stopnia części budżetowych.

Ewidencja analityczna prowadzona jest w szczególności określonej w opisie do konta 224.

Dokonane przez beneficjentów zwroty płatności zrealizowanych w roku bieżącym lub późniejsze korekty tych zwrotów, dokonywane przez Ministra Finansów, wprowadzane są do ewidencji na podstawie informacji wygenerowanych z systemu BGK-Zlecenia lub przekazanych przez Ministra Finansów, zapisem ujemnym.

Na stronie Wn konta 970 ujmuje się wartość zleceń płatności przekazanych przez instytucje lub inne upoważnione podmioty do BGK, celem realizacji wydatków ze środków europejskich.

Na stronie Ma konta 970 ujmuje się równowartość zrealizowanych płatności, na podstawie informacji z BGK, o dokonaniu płatności na rachunek beneficjenta, podmiotu upoważnionego przez beneficjenta lub odbiorcy.

Konto 970 może wykazywać saldo Wn, oznaczające wartość zleceń płatności przekazanych przez instytucje lub inne upoważnione podmioty, oczekujących na realizację przez BGK.

Konto 976 – „Wzajemne rozliczenia między jednostkami”

Konto 976 służy do ewidencji kwot wynikających ze wzajemnych rozliczeń dokonywanych pomiędzy jednostkami budżetowymi podległymi lub nadzorowanymi przez Ministra, w celu sporządzenia łącznego sprawozdania finansowego Ministerstwa jako jednostki nadrzędnej. Ewidencja analityczna do konta 976 prowadzona jest w szczególności pozycji sprawozdań finansowych, w ramach których ujęte są kwoty podlegające wyłączeniu z tytułu wzajemnych rozliczeń oraz według jednostek wykazujących kwoty podlegające wyłączeniu.

Do ewidencji finansowo-księgowej wzajemne rozliczenia między jednostkami wprowadzane są dokumentem PK na podstawie informacji wprowadzonej do Systemu Obsługi Budżetu Państwa TREZOR i uzgodnionej przez jednostki posiadającej wzajemne rozliczenia. Ujęciu podlega kwota w wysokości potwierdzonej przez jednostki, pomiędzy którymi to rozliczenie występuje.

Na stronie Wn konta 976 ujmuje się

- wykazane w bilansach, wzajemne należności jednostek objętych łącznym sprawozdaniem finansowym,
- wykazane w rachunkach zysków i strat, przychody od innych jednostek objętych łącznym sprawozdaniem finansowym,
- wykazane w zestawieniu zmian w funduszu, zmniejszenia funduszu w jednostkach objętych łącznym sprawozdaniem finansowym, spowodowane nieodpłatnym, wzajemnym przekazaniem środków trwałych i środków trwałych w budowie.

Na stronie Ma konta 976 ujmuje się:

- wykazane w bilansach, wzajemne zobowiązania jednostek objętych łącznym sprawozdaniem finansowym,
- wykazane w rachunkach zysków i strat, koszty poniesione na rzecz innych jednostek objętych łącznym sprawozdaniem finansowym,
- wykazane w zestawieniu zmian w funduszu, zwiększenia funduszu w jednostkach objętych łącznym sprawozdaniem finansowym, spowodowane nieodpłatnym otrzymaniem środków trwałych i środków trwałych w budowie.

Na koniec roku konto 976 nie wykazuje salda.

Konto 980 – „Plan finansowy wydatków budżetowych”

Konto 980 służy do ewidencji planu finansowego wydatków budżetowych dysponenta I stopnia części budżetowych.

Ewidencja analityczna prowadzona jest wg pełnej klasyfikacji budżetowej i zadaniowej wydatków, w szczególności programów określonej w opisie do konta 224.

Na stronie Wn konta 980 ujmuje się plan finansowy wydatków budżetowych oraz jego korekty.

Na stronie Ma konta 980 ujmuje się:

- równowartość zrealizowanych wydatków budżetowych,
- wartość planu niewygasających wydatków budżetowych do realizacji w roku następnym,
- wartość planu niezrealizowanego i wygasłego.

Konto 980 nie wykazuje na koniec roku salda.

Konto 981 – „Plan finansowy niewygasających wydatków”

Konto 981 służy do ewidencji planu finansowego niewygasających wydatków budżetowych dysponenta I stopnia części budżetowych.

Na stronie Wn konta 981 ujmuje się plan finansowy niewygasających wydatków budżetowych.

Na stronie Ma konta 981 ujmuje się:

- równowartość zrealizowanych wydatków budżetowych obciążających plan finansowy niewygasających wydatków budżetowych,
- wartość planu niewygasających wydatków budżetowych w części niezrealizowanej lub wygasłej.

Ewidencję szczegółową do konta 981 prowadzi się w szczególności planu finansowego niewygasających wydatków budżetowych.

Konto 982 – „Plan finansowy wydatków środków europejskich”

Konto 982 służy do ewidencji planu finansowego wydatków środków europejskich dysponenta budżetowych I stopnia części budżetowych.

Ewidencja analityczna do konta 982 prowadzona jest wg pełnej klasyfikacji budżetowej oraz w szczególności programów określonej w opisie do konta 224. Zapisy na stronie Ma konta 982 w zakresie zrealizowanych wydatków, dokonywane są automatem księgowym w momencie dokonywania zapisów na stronie Ma kont 227 i 970.

Na stronie Wn konta 982 ujmuje się plan finansowy wydatków środków europejskich oraz jego korekty.

Na stronie Ma konta 980 ujmuje się:

- równowartość zrealizowanych wydatków środków europejskich,
- wartość planu niezrealizowanego i wygasłego.

Konto 982 nie wykazuje na koniec roku salda.

Konto 983 – „Zaangażowanie wydatków środków europejskich roku bieżącego”

Konto 983 służy do ewidencji prawnego zaangażowania wydatków środków europejskich ujętych w planie wydatków dysponenta części budżetowych na dany rok budżetowy.

Ewidencja analityczna do konta 983 prowadzona jest wg pełnej klasyfikacji budżetowej i zadaniowej, w szczególności programów określonej w opisie do konta 224 oraz jednostek, które zawierają umowy z beneficjentami projektów. W odniesieniu do umów o dofinansowanie podpisanych przez Ministra, szczególność analityczna obejmuje numer umowy oraz beneficjenta środków.

Zapisy na stronie Ma konta 983 dokonywane są na podstawie harmonogramów/zestawień harmonogramów płatności wynikających z podpisanych z beneficjentami umów, przekazywanych do komórki finansowej przez Instytucje Wdrażające/Operatora Programu lub przez komórkę

merytoryczną, dokumentem PK. Zapisy na stronie Wn konta 983 w zakresie zrealizowanych wydatków, dokonywane są automatem księgowym w momencie dokonywania zapisów na kontach 227 i 970.

Na stronie Wn konta 983 ujmuje się równowartość zrealizowanych wydatków środków europejskich w danym roku budżetowym.

Na stronie Ma konta 983 ujmuje się zaangażowanie wydatków wykazujących kwotę obciążającą plan wydatków środków europejskich.

Zgodnie z art. 193 ust. 1 ustawy *o finansach publicznych*, jednostki realizujące program finansowany z udziałem środków europejskich mogą zaciągać zobowiązania, rozumiane jako suma limitów, wynikających z decyzji o dofinansowaniu lub umów z beneficjentami programów finansowanych z udziałem środków europejskich, do wysokości łącznej kwoty wydatków określonych dla całego programu, z uwzględnieniem wieloletnich zobowiązań i wydatków realizowanych w ich ramach i wymienionych w załącznikach do ustawy budżetowej na dany rok budżetowy. Z powyższego przepisu wynika możliwość zaciągania zobowiązań w ramach programu do łącznej wysokości limitu wydatków ujętych w danym roku w części budżetowej i rezerwie celowej. Konsekwencją może być wykazywanie w trakcie roku budżetowego stanu zaangażowania ujętego na stronie Ma konta 983 wyższego od wartości planu ujmowanego na stronie Wn konta 982. W przypadku niedostarczenia przez komórkę merytoryczną lub Instytucje Wdrażające harmonogramów płatności, zaangażowanie może być wprowadzone w wartości odpowiadającej zrealizowanym w danym okresie płatnościom.

Na koniec roku konto 983 nie wykazuje salda.

Konto 984 – „Zaangażowanie wydatków środków europejskich przyszłych lat”

Konto 984 służy do ewidencji prawnego zaangażowania wydatków środków europejskich lat przyszłych.

Ewidencja analityczna do konta 984 prowadzona jest wg pełnej klasyfikacji budżetowej, w szczególności programów określonej w opisie do konta 224 oraz jednostek, które zawierają umowy z beneficjentami projektów. W odniesieniu do umów o dofinansowanie zawieranych przez Ministra, szczególność analityczna obejmuje numer umowy oraz beneficjenta środków.

Zapisy na stronie Ma konta 984 dokonywane są na podstawie harmonogramów/zestawień harmonogramów płatności wynikających z zawartych z beneficjentami umów, przekazywanych do komórki finansowej przez Instytucje Wdrażające/Operatora Programu lub przez komórkę merytoryczną, dokumentem PK.

Na stronie Wn konta 984 ujmuje się równowartość zaangażowania wydatków środków europejskich ujętego w latach poprzednich, a obciążających plan wydatków środków europejskich roku bieżącego dysponenta części budżetowych, w korespondencji z kontem 983 (przebieganie na początku danego roku).

Na stronie Ma konta 984 ujmuje się wysokość zaangażowania wydatków środków europejskich lat przyszłych.

Na koniec roku konto 984 może wykazywać saldo Ma oznaczające zaangażowanie wydatków środków europejskich na przyszłe lata.

Konto 986 – „Plan finansowy wydatków budżetowych dysponenta PFC”

Konto 986 służy do ewidencji planu finansowego wydatków państwowych funduszy celowych.

Na stronie Wn konta 986 ujmuje się plan finansowy wydatków państwowych funduszy celowych oraz jego zmiany.

Na stronie Ma konta 986 ujmuje się: równowartość zrealizowanych wydatków państwowych funduszy celowych i wartość planu niezrealizowanego. Ewidencja szczegółowa do konta 986 jest prowadzona

w szczególności planu finansowego wydatków państwowych funduszy celowych (zgodnego z załącznikiem do ustawy budżetowej).

Konto 986 nie wykazuje na koniec roku salda.

Konto 987 – „Plan finansowy funduszu i przychodów budżetowych dysponenta PFC”

Konto 987 służy do ewidencji planu finansowego i przychodów budżetowych państwowych funduszy celowych oraz jego wykonania.

Na stronie Wn konta 987 ujmuje się plan finansowy państwowych funduszy celowych (w tym przychodów, należności i zobowiązań, stan środków), w szczególności załącznika do ustawy budżetowej oraz jego zmiany.

Na stronie Ma konta 987 ujmuje się: równowartość zrealizowanego planu finansowego państwowych funduszy celowych, w tym przychodów, a także wartość planu niezrealizowanego.

Konto 987 na koniec roku nie wykazuje salda.

Konto 988 – „Plan finansowy środków pozabudżetowych oraz KPO”

Konto 988 służy do ewidencji planu środków pozabudżetowych oraz środków przyznaných w ramach KPO oraz jego wykonania.

Na stronie Wn konta 988 ujmowana jest wartość planu środków pozabudżetowych przyznaných Ministrowi oraz plan wydatków KPO.

Na stronie Ma konta 988 ujmowana jest wartość wydatków poniesionych ze środków pozabudżetowych oraz KPO w danym roku budżetowym oraz wartość planu niezrealizowanego.

Konto 988 na koniec roku nie wykazuje salda.

Konto 990 – „Plan finansowy wydatków budżetowych w układzie zadaniowym”

Konto 990 służy do ewidencji planu finansowego wydatków budżetowych w układzie zadaniowym.

Ewidencja analityczna do konta 990 prowadzona jest według pełnej klasyfikacji budżetowej i zadaniowej, w szczególności programów określonej w opisie do konta 224 i pozwala na sporządzenie sprawozdania z wykonania wydatków w układzie zadaniowym.

Ewidencja na koncie 990 dokonywana jest automatycznie, w momencie księgowania operacji na kontach 130, 970, 980 i 982.

Na stronie Wn konta 990 ujmuje się plan finansowy wydatków budżetowych w układzie zadaniowym oraz jego korekty .

Na stronie Ma konta 990 ujmuje się równowartość zrealizowanych wydatków budżetowych w układzie zadaniowym oraz wartość planu niezrealizowanego.

Konto 990 nie wykazuje na koniec roku salda.

Konto 992 – „Zapewnienia finansowania lub dofinansowania z budżetu państwa”

Konto 992 służy do ewidencji kwot ujętych w zapewnieniach finansowania lub dofinansowania wydatków, projektów i programów z budżetu państwa, wydanych dla dysponenta części budżetowej lub jednostki mu podległej/nadzorowanej, jeżeli docelowo kwota objęta zapewnieniem finansowania zwiększy plan dysponenta I stopnia części budżetowych.

Ewidencja analityczna do konta 992 prowadzona jest według części budżetowych, w szczególności programów określonej w opisie do konta 224 oraz jednostek, na podstawie wydanych przez Ministra Finansów zapewnień finansowania.

Na stronie Wn konta 992 ujmuje się kwoty udzielonego zapewnienia oraz jego korekty.

Na stronie Ma konta 992 ujmuje się kwoty wynikające z zapewnienia, które zostały uruchomione z rezerw celowych budżetu państwa i zwiększyły plan dysponenta I stopnia części budżetowych, w korespondencji z kontem 980.

Na koniec roku konto 992 może wykazywać saldo Wn, które oznacza wielkość kwoty zapewnienia finansowania, która nie została uruchomiona decyzją Ministra Finansów.

Konto 995 – „Weksle”

Konto 995 służy do ewidencji kwot weksli obcych in blanco przyjętych jako zabezpieczenie umów o dofinansowanie zawieranych przez Ministra Klimatu i Środowiska, jako Instytucję Pośredniczącą PO IiŚ. Weksle ujmowane są w ewidencji pozabilansowej do czasu ich wypełnienia. Weksle in blanco ujmuje się w wartości wynikającej z umów o dofinansowanie, których stanowią zabezpieczenie.

Na stronie Wn konta 995 ujmuje się przyjęcie weksla w kwocie wynikającej z umowy o dofinansowanie, której zabezpieczenie stanowi weksel.

Na stronie Ma konta 995 ujmuje się zwrot weksla beneficjentowi.

Konto 996 – „Plan finansowy wydatków budżetowych dysponenta PFC w układzie zadaniowym”

Konto 996 służy do ewidencji planu finansowego wydatków państwowych funduszy celowych w układzie zadaniowym.

Na stronie Wn konta 996 ujmuje się plan finansowy wydatków państwowych funduszy celowych w układzie zadaniowym oraz jego zmiany.

Na stronie Ma konta 996 ujmuje się równowartość zrealizowanych wydatków państwowych funduszy celowych w układzie zadaniowym oraz wartość planu niezrealizowanego.

Konto 996 na koniec roku nie wykazuje salda.

Konto 997 – „Porozumienia i umowy, w tym o dofinansowanie”

Konto 997 służy do gromadzenia informacji o zawartych przez Ministra porozumieniach, umowach, w szczególności o dofinansowanie PO IiŚ oraz KPO, a także innych dokumentach stanowiących podstawę wypłaty środków na rzecz innych podmiotów i poziomie ich wykonania. Konto 997 prezentuje informacje narastająco, w ujęciu wieloletnim. Prowadzone jest w szczególności klasyfikacji budżetowej, kontrahentów, programów i projektów.

Na stronie Wn konta 997 ujmuje się wartość umów, porozumień i innych dokumentów będących podstawą przekazywania przez Ministra środków innym podmiotom.

Na stronie Ma konta 997 ujmuje się:

- równowartość środków wydatkowanych przez Ministra w związku z realizacją zawartych umów, porozumień i innych dokumentów,
- kwoty środków zwróconych przez kontrahentów jako niewykorzystane lub orzeczone do zwrotu (kwoty ujemne),
- wartość niezrealizowanych wydatków.

Konto 996 na koniec roku może wykazywać saldo, które oznacza wielkość środków koniecznych do wydatkowania przez Ministra w kolejnych latach budżetowych w związku z realizacją zawartych umów i porozumień.

Konto 998 – „Zaangażowanie wydatków budżetowych roku bieżącego”

Konto 998 służy do ewidencji prawnego zaangażowania wydatków budżetowych ujętych w planie finansowym dysponenta I stopnia części budżetowych danego roku budżetowego oraz niewygasających wydatków budżetowych ujętych do realizacji w danym roku budżetowym. Stan prawny angażujący plan finansowy wydatków powodują zawarte umowy dotacji.

Do konta 998 prowadzona jest ewidencja szczegółowa wg pełnej klasyfikacji budżetowej i zadaniowej wydatków, w szczególności programów określonej w opisie do konta 224 oraz jednostek, z wyodrębnieniem planu wydatków niewygasających.

Ewidencja na koncie 998 dokonywana jest na podstawie dokumentów PK – strona Ma konta 998, natomiast księgowania na stronie Wn w zakresie realizowanych w danym roku wydatków odbywają się za pomocą automatu księgowego, w momencie dokonywania zapisów na koncie 130, na podstawie wyciągów bankowych.

Na stronie Wn konta 998 ujmuje się:

- wydatki budżetowe realizowane w danym roku budżetowym,
- równowartość zaangażowanych wydatków, które będą obciążały wydatki roku następnego, w korespondencji z kontem 999 (pod datą 31 grudnia).

Na stronie Ma konta 998 ujmuje się:

- zaangażowanie z lat poprzednich, obciążające dany rok, przeksięgowane z konta 999 na początku roku,
- zaangażowanie wynikające z zawartych umów, wydanych decyzji i innych postanowień, których wykonanie spowoduje konieczność dokonania wydatków budżetowych w roku bieżącym.

Na koniec roku konto 998 nie wykazuje salda.

Konto 999 – „Zaangażowanie wydatków budżetowych przyszłych lat”

Konto 999 służy do ewidencji prawnego zaangażowania wydatków budżetowych lat przyszłych oraz niewygasających wydatków, które mają być zrealizowane w latach następnych.

Do konta 999 prowadzona jest ewidencja szczegółowa wg pełnej klasyfikacji budżetowej wydatków, w szczególności programów określonej w opisie do konta 224 oraz kontrahentów, z wyodrębnieniem planu wydatków niewygasających.

Na stronie Wn konta 999 ujmuje się równowartość zaangażowanych wydatków budżetowych w latach poprzednich, a obciążających plan finansowy roku bieżącego lub w planie finansowym niewygasających wydatków przewidzianych do realizacji w roku bieżącym (przeksięgowanych na początku roku na konto 998).

Na stronie Ma konta 999 ujmuje się:

- przewyżkę zaangażowania roku kończącego się nad sumą dokonanych wydatków – saldo konta 998, podlegające przeksięgowaniu pod datą 31 grudnia,
- zaangażowanie wynikające z zawartych umów, wydanych decyzji i innych postanowień, których wykonanie spowoduje konieczność dokonania wydatków budżetowych w latach następnych.

W końcu roku konto 999 może wykazywać saldo Ma, które oznacza wartość zaangażowanych wydatków budżetowych lat przyszłych.

DZIAŁ VI

OPIS SYSTEMU PRZETWARZANIA DANYCH (SYSTEMU INFORMATYCZNEGO) ORAZ SYSTEMU SŁUŻĄCEGO OCHRONIE DANYCH

1. Księgi rachunkowe są prowadzone w siedzibie Ministerstwa przy użyciu Modułu F-K Systemu QNT, począwszy od dnia 1 stycznia 2012 roku.

2. System QNT funkcjonuje jako zestaw modułów spełniających określone zadania informatyczne, moduły te współpracują ze sobą tworząc zintegrowany system informatyczny. System wykorzystywany na poziomie dysponenta I stopnia części budżetowych obejmuje następujące moduły:
  - 1) Asystent Zarządzania Finansami – AZF,
  - 2) Finansowo-Księgowy – F-K,
  - 3) Asystent Dysponenta Środków – ADS,
  - 4) Wnioski o Przyznanie Środków – WPS.
3. Opis Systemu QNT wraz z wykazem programów procedur i funkcji, opisem algorytmów i parametrów oraz zasad ochrony danych, w tym w szczególności metod zabezpieczenia dostępu do danych i systemu ich przetwarzania zawierają opracowane przez dostawcę systemu dokumenty, w tym instrukcje użytkownika poszczególnych modułów. Struktura bazy danych opisana jest w dokumencie „Dodatek A. Projekt bazy danych systemu”, stanowiącym dodatek do dokumentu „Projekt Systemu”. Powyższa dokumentacja jest dostępna w komórce organizacyjnej Ministerstwa ds. informatyki.
4. Baza danych systemu obsługiwana jest przez silnik SQL Serwer Anywhere w wersji 16. Program został zainstalowany na serwerze GOLLUM.
5. Wersja aktualnie użytkowanego systemu jest wskazywana w protokole potwierdzającym przyjęcie Systemu QNT do użytkowania. Protokół podpisywany jest przez głównego księgowego resortu i pracownika komórki organizacyjnej Ministerstwa ds. informatyki. Protokół sporządzany jest w 2 egzemplarzach, z których jeden przechowywany jest w komórce ds. informatyki, natomiast drugi – w komórce organizacyjnej Ministerstwa ds. budżetu resortu.
6. W oprogramowaniu aplikacyjnym zastosowano system nadawania uprawnień dla użytkowników posługujących się Systemem QNT. Uprawnienia nadawane są przez administratora Systemu QNT na wniosek kierującego komórką organizacyjną Ministerstwa użytkującej System QNT lub jego zastępcy skierowany do kierującego komórką organizacyjną Ministerstwa ds. informatyki. Każda opcja w Systemie QNT jest przyznawana wybranemu użytkownikowi lub może być dla niego zablokowana. W trakcie posługiwania się Systemem QNT można modyfikować przyznane użytkownikom uprawnienia. Konfiguracja dostępu do poszczególnych funkcji Systemu QNT jest w całości zależna od administratora Systemu QNT.
7. Ochrona danych, w tym zapisów księgowych i ksiąg rachunkowych, polega także na:
  - 1) ochronie programów komputerowych i danych systemu informatycznego poprzez dobór odpowiednich środków ochrony zewnętrznej;
  - 2) systematycznym tworzeniu rzeczowych kopii (bezpieczeństwa i archiwalnych) danych zapisanych na informatycznych nośnikach danych zapewniających trwałość zapisu i składowanych w wydzielonych pomieszczeniach;
  - 3) stosowaniu odpornych na zagrożenia nośników danych, w tym nośnika tradycyjnego (papierowego) w postaci wydruku komputerowego, zwłaszcza w przypadku wątpliwości do innych, trwałych nośników danych;
  - 4) tworzeniu kopii bezpieczeństwa i kopii archiwalnych składowanych w wydzielonych pomieszczeniach;
  - 5) ochronie danych przed wirusami komputerowymi;
  - 6) programowym i sprzętowym zabezpieczeniu dostępu do danych;
  - 7) ochronie danych przed nieupoważnionym rozpowszechnianiem.

8. Ochrona przed wirusami komputerowymi obejmuje w szczególności używanie programu antywirusowego i jego aktualizację, regularne skanowanie zawartości komputera pod kątem występowania wirusów, ochronę urządzeń obsługujących System QNT przed dostępem z zewnątrz.